

EXPUNEREA DE MOTIVE

Rasismul este o teorie „care susține inegalitatea biologică și intelectuală a raselor umane“ (*Dicționarul explicativ al limbii române*). Însă, potrivit lucrării *The World Book Encyclopedia*, cercetătorii „nu au descoperit dovezi științifice care să ateste superioritatea [unei anumite rase]“. Nedreptăți crase precum negarea sistematică a egalității în drepturi se nasc din racism și demonstrează în chip dureros că această teorie are drept temelie idei false și preconcepute.

Pe lângă ideologia în sine, rasismul este confirmat și de societate, în general. În istorie, au existat numeroase episoade care au întărît expresia rasismului: sclavia, apartheidul, colonizarea, Holocaustul. Rasismul, ca și ideologie, a fost adeseori exprimat prin oprimarea unor grupuri, iar întocmai starea de oprimare istorică a unor grupuri au întărît teoria ierarhiei raselor. Rasismul se poate manifesta sub mai multe forme. Aceasta nu se manifestă, însă, doar prin acte de discriminare, și anume printr-un tratament diferențiat aplicat pe criteriul rasei, ci și prin acțiuni din sfera penală, precum violențe, uneori chiar cauzatoare de moarte.

Romii reprezintă cea mai numeroasă minoritate din Europa, aici trăind între 10 și 12 milioane de persoane. În prezent discriminarea față de această minoritate etnică este raportată la scară largă în multe dintre țările europene. Mai mult de 70% (aproximativ 8 milioane de oameni) din populația romă din Europa trăiește în săracie, membrii săi fiind adesea marginalizați și victime ale abuzurilor și segregării rasiale, iar potrivit UNICEF doar 20% din copiii de etnie romă din estul Europei sunt înscrисi la școala primară. Forțată să se stabilească în câteva părți din Europa în secolul XIV, iar în România trăind înrobiți aproape jumătate de mileniu, până în 1856, populația romă a fost supusă persecuției și discriminării secole la rând, încă de la începutul pătrunderii sale pe continentul european.

Într-un raport special din 2001 The Economist a descris romii din Europa ca fiind la limita de jos a tuturor indicatorilor socio-economiți: oamenii cei mai săraci, mai puțin angajați, mai puțin educați, cu durata de viață cea mai redusă, mai dependenți de ajutoare sociale, mai frecvent întemnițați și cei mai segregați. Această realitate, susțină un raport Amnesty International, este rezultatul prejudecăților - secole de acte individuale și societale de discriminare, care au împins majoritatea covârșitoare a populațiilor rome la limitele societății - și ceea ce îi ține în continuare acolo.

Rasismul poate fi combătut în cel mai eficient mod prin adoptarea unei abordări bivalente: combaterea surselor de racism/discriminare și sancționarea acestor ca și infracțiuni grave, care lezează demnitatea minorității rome.

Antițigăanism, definit ca: „formă specifică de racism împotriva romilor, reprezintă ostilitatea, prejudecata sau racismul direcționate către romi“.

Deși termenul constată o recunoaștere instituțională în creștere, nu există încă o înțelegere comună a naturii și implicațiilor sale. Antițigăanismul este adesea folosit într-un sens restrâns pentru a indica atitudinea anti-romă sau exprimarea stereotipurilor negative

în sfera publică sau discursul de ură. Cu toate acestea, antițigăanismul dă naștere unui spectru mult mai larg de expresii și practici discriminatorii, inclusiv multe manifestări implicate sau ascunse. Antițigăanismul nu se referă numai la ceea ce se spune, ci și la ceea ce se face și la ce nu se face. Pentru a recunoaște impactul său complet, o înțelegere mai precisă este crucială.

Acesta mai poate fi definit și ca un comportament de excludere istorică a comunităților de romi, una dintre cauzele profunde ale excluziunii sociale și ale discriminării romilor și care depășește conceptul juridic de discriminare. Antițigăanismul poate fi abordat ca un domeniu tematic separat cu măsuri specifice, cum ar fi sensibilizarea, informarea cu privire la avantajele reciproce ale incluziunii romilor și ale construirii de comunități interetnice. Percepția referitoare la romi exprimată ca ură împotriva acestora și manifestările verbale sau fizice, motivate de ură împotriva romilor, îndreptate împotriva romilor, ori a proprietăților acestora, împotriva instituțiilor /ONG-urilor, comunităților rome sau lăcașurilor lor de cult și a tradițiilor acestora, inclusiv al limbii romani.

Potrivit Definiției de lucru a **antițigăanismului**, exemple contemporane în viața publică, media, în școli, la locul de muncă și în sfera religioasă pot include, luând în considerare contextul general dar fără a se limita la acestea:

- Instigarea la uciderea sau prigonirea romilor, în numele unei ideologii radicale, al unei poziții extremiste sau religii, complicitatea la acestea sau încuviințarea lor;
- Promovarea unor acuzații mincinoase, dezumanizante, ce demonizează romii, a unor afirmații stereotipe despre romi, sau despre aşa-zisa putere exercitată colectiv de romi;
- Acuzarea romilor, prin generalizare, că ar fi responsabili pentru fapte reale sau imaginare comise de un singur rom, sau de un grup;
- Aplicarea de standarde duble asupra romilor, prin solicitarea ca acesta să aibă o conduită ce nu este așteptată sau solicitată a se manifesta din partea oricărei alte națiuni democratice.

Organizație cu caracter antițigănist. Orice grup format din 3 sau mai multe persoane, care își desfășoară activitatea temporar sau permanent, în scopul promovării ideilor, concepțiilor sau doctrinelor antițigănistice. În această categorie pot fi incluse organizațiile cu sau fără personalitate juridică, partidele și mișcările politice, asociațiile și fundațiile, societățile, precum și orice alte persoane juridice care intră sub incidența acestei legi.

Simboluri antițigăниști. Drapelele, emblemele, insignele, uniformele, sloganurile, formulele de salut, precum și orice alte asemenea însemne, care transmit idei, concepții sau doctrine care promovează antițigăanismul.

Materiale antițigănistice. Imagini, proverbe, mesaje text, conținut audiovideo, precum și orice alte asemenea reprezentări, care transmit idei, concepții sau doctrine care promovează antițigăanismul.

„Necesitatea adoptării unui act normativ distinct care să introducă măsuri pentru prevenirea și combaterea antițigăanismului decurge și din faptul că propagarea în public a ideilor, concepțiilor și doctrinelor anti-rome, stereotipurilor și prejudecăților față de romi,

precum și a simbolurilor sau materialelor anti-rome, în special pe internet și prin intermediul rețelelor de socializare, nu au putut fi combătute prin intermediul mijloacelor legislative aflate la dispoziție în prezent. În același timp, promovarea luptei împotriva antițigăanismului trebuie să fie avută în vedere într-un context mai larg, alături de lupta împotriva intoleranței, discriminării, racismului, xenofobiei etc. Este important de menționat că în 2019 se împlinesc 81 de ani de la introducerea în România a legilor rasiale, care au constituit catalizatorul Holocaustului pe teritoriul românesc”, iar adoptarea legii menționate anterior „va reprezenta atât un instrument legislativ esențial, cât și o expresie a puternicului angajament politic de a acționa hotărât împotriva tuturor formelor de manifestare ale acestei percepții, bazată pe ură împotriva romilor”, de *lupta împotriva intoleranței, discriminării, racismului, xenofobiei*”, iar prestigiul României va fi puternic consolidat în plan internațional.

S-au identificat cel puțin trei forme de prejudecată și racism împotriva romilor:

- antițigăanism individual/personal - când cineva manifestă atitudini rasiste față de romi;
- antițigăanism instituționalizat - când o instituție se angajează în comentarii rasiste sau acționează cu intenția de a face rău romilor;
- antițigăanism instituționalizat personal - când un individ care se bucură de un anumit nivel de putere și poziție într-o instituție își manifestă propriile sentimente rasiste ca venind din partea instituției pe care o reprezintă.

Ca și în cazul altor grupuri sociale, discriminarea socială sistematică a romilor le afectează acestora accesul la educație, locuință, îngrijire medicală și oportunități de angajare adecvate, creând astfel un cerc vicios al excluderii și eșecului.

Deși reprezintă cea mai mare minoritate din Europa, romii le sunt încălcate drepturile fundamentale ale omului, precum izolarea geografică, lipsa asigurării de sănătate, precum și bariere lingvistice și de comunicare. Acest lucru determină diferențe majore în privința sănătății, romii având o stare de sănătate precară în comparație cu majoritatea populațiilor.

Considerăm ca antițigăanismul nu poate fi pur și simplu tratat ca o problemă tematică, alături de locuințe, educație, sănătate și ocuparea forței de muncă. Trebuie să fie tratat ca o parte integrantă a politicilor tematice.

Deși ar trebui să fie doar o amintire a tragediilor care au însotit cele mai întunecate momente ale istoriei umanității – ideile, concepțiile și doctrinele antirome își păstrează în continuare efectele nocive, descoperă noi adepti dispuși să le promoveze și într-un mod de neînțeles sunt prezente în anumite segmente ale societății actuale.

Antițigăanismul care s-a manifestat în România între cele două războaie mondiale a crescut direct din semințele sădite în evenimentele majore ale dezvoltării țării începute la jumătatea secolului al XIX-lea. Din motive care puteau dифeri de la o persoană la alta sau de la un grup la altul, în viața politică, culturală și spirituală a societății românești au existat, în forme variate și cu diverse intensități, puternice curente antițigănești .

Stigmatizarea identității romе, amplificată de utilizarea sistematică a unui limbaj prejudiciat rasial și stereotip, care cultiva și amplifica atitudinile și comportamentele rasiste ale publicului larg, se datorează nu numai moștenirii unei istorii de excludere, dar și absenței instituțiilor de formare și reprezentare a modelului cultural rom. Romii români au avut parte de o istorie extremistă din cele mai vechi timpuri și până în prezent, care se imparte în cinci perioade :

1. Robia romilor ca parte a structurii Principatelor Romane în perioada medievală, a durat peste 500 de ani, perioadă în care romii aparțineau domniei, mănăstirilor și boierilor. "Sclavul nu este subiect de drepturi", el fiind asimilat proprietatilor stăpânului. Robia a fost o realitate a Țărilor Române în Evul Mediu și care s-a menținut până la jumatea veacului al XIX-lea.

Deși Codul penal din Muntenia al anului 1818 preciza că „*Toți țiganii sunt născuți robi*” și că „*Tiganii fără stăpân sunt proprietatea statului*”, exista un număr mic de robi care nu erau romi, îndeosebi printre „*tâmpuți*” (handicații mintali) și tătari capturați în bătălii, și de romi care nu erau robi (printre familiile înstărite, care-și răscumpăraseră robia sau printre romii „*slobozuți*”, adică eliberați, care se regrupau în „*Slobozii*”), dar aceștia nu mai erau denumiți *țigani*, cuvânt care devenise sinonim cu *rob*.

Legile referitoare la romi erau cam aceleași peste tot. Robii erau proprietatea stăpânului, care dispunea de ei ca de orice alt bun, putând să îi cumpere sau să îi vândă, să-i dăruiască, să-i lase moștenire. Îndeobște, nu se separau familiile prin vânzare la stăpâni diferiți. Condițiile în care erau ținuți romii puteau fi mizerabile, totul depinzând de firea stăpânului. S-au păstrat numeroase documentele interne care relatează schimburi de proprietăți contra vite sau robi romi ori produse de ale solului.

În tara Românească erau robi romi, în Moldova, vorbim de interzicerea căsătoriilor între robii din proprietăți diferite, iar robia copiilor era ereditară. Abolirea instituției robiei, 1843-1856, se realizează treptat și deși influențată de iluminismul anilor 1840, are o mare doză de conotație economică, preocupările pentru sedentarizarea robilor, ulterior a emancipaților, sunt legate de fiscalizarea lor și de necesitatea recenzării pe bază de domiciliu fiscal. În mare parte dezrobirea este desființată teoretic, pentru că robii eliberați nu au surse proprii de venit astfel mulți ramân la curțile domnești sau mănăstirești, unde își căștigă existența dar având statutul de om liber, cu timpul acesta se evidențiază și prin acceptarea casătoriilor între robii cu proprietari diferiți sau foștii robi și oameni liberi, se interzice comercializarea sau donarea sălașelor țigănești.

Înfrângerea Revoluției din anul 1848 a însemnat apusul procesului de eliberare a țiganilor. Bucuria izbăvirii a durat prea puțin.

După aproape 8 ani, la 8/20 februarie 1856, a fost votată „Legiuirea pentru emanciparea tuturor țiganilor din Principatul Țării Românești”. Va fi desființată robia țiganilor particulari, dându-se drept despăgubire 10 galbeni pentru fiecare țigan, din Casa fondului de despăgubire. Erau obligați să se stărnicească, iar nomazii să se așeze în satele unde doresc, cu obligația de a avea locuințe și gospodării proprii.

Așadar, votarea celor două legi, în anul 1855 în Moldova și în 1856 în Țara Românească, va constitui practic cea din urmă etapă a dezrobirii țiganilor, fiind prima mare reformă socială, când cetățenii aceleiasi țări aveau aceleasi drepturi, fără nici o discriminare.

2. Perioada interbelică

După realizarea Marii Uniri și după formarea statului România, numărul populației de romi a crescut datorită numărului mare de romi care trăia în Transilvania, unde nu fuseseră robi, și din Basarabia, dar la recensământul general din anul 1930 s-au declarat romi 262.501 persoane. Perioada interbelică se remarcă prin începutul mișcării rome de emancipare și prin apariția unor învătați romi cărora nu le-a fost rușine să recunoască faptul că sunt romi. Au fost înființate organizații socio-profesionale proprii, cea mai importantă fiind Asociația Generală a Țiganilor din România, înființată în martie 1933, la București, de Calinic I. Popp-Șerboianu. Se aveau în vedere: alfabetizarea, publicarea de cărți privind istoria romilor, înființarea unei universități populare rome, a unui "muzeu național" rom, înființarea de ateliere unde să lucreze romi, colonizarea tuturor rromilor nomazi, înființarea de "sfaturi județene" și a unui "sfat suprem al bătrânilor" pentru rezolvarea unor litigii între romi etc.

Mișcarea eugenistă, descrisă în cartea „*Eugenism și modernitate. Națiune, rasă și biopolitică în Europa (1870-1950)*” de către profesorul Marius Turda de la Universitatea Oxford Brookes din Marea Britanie, o prezență vibrantă în istoriografia Europei moderne. Teoriile eugenice au reprezentat o preocupare principală atât a oamenilor de știință, cât și a guvernanților. Studiile sale despre eugenism au incadrat ferm România pe scena mondială, ca spațiu semnificativ de activitate a acestei mișcări. Miza era aceea de a crea națiunea română ideală. Specialiștii încercau să găsească esența românului, aşa că măsurau cutiile craniene, înălțimea, analizau culoarea ochilor și a părului celor care aveau strămoși români și le compara cu cele ale altor etnii. Noile descoperiri științifice în medicină, biologie și genetică, precum grupele de sânge, erau folosite în aceleasi scopuri. Eugeniștii și antropologii susțineau că pe baza grupelor de sânge, de exemplu, se putea demonstra că secuii ar fi români maghiarizați, iar „țiganii”-asiatici, adică „ne-români”. Sterilizarea eugenică este sterilizarea făcută cu scopul de a împiedica un individ să transmită mai departe bolile ereditare de care suferă, boli atât fizice, cât și psihice. În perioada interbelică se credea despre multe boli „sociale”, precum alcoolismul sau prostituția, că sunt transmise ereditar. Unii eugeniști au sugerat, sterilizarea populației rome - descrisă ca fiind un element „asocial”.

Printre rezultatele extreme ale acestui mod de a gândi politica prin utilizarea biologiei au fost și exterminarea evreilor și a populației de etnie romă în perioada celui de-al doilea război mondial, explică profesorul.

3. Holocaustul. Efectele eugenismului românesc din România perioadei interbelice, se regăsesc în politicile de ”epurare rasială” a Guvernului Antonescu, la nici un secol de la eliberare, a urmat robia foamei și tifosului de la Bug. Criminala odisee, exodul fortat a celor 24.686 de romi, a dus la moartea a aproape jumătate din deportați, iar chinurile prin

care au trecut i-au marcat pe viață. Holocaustul romilor, reacție a puterilor publice față de romi este, în general, una de respingere, de expulzare, după anii 1940 , culminând cu uciderea acestora din motive etnice. Romii din România au fost deportați în Transnistria. Atât pe drum, cât și la destinație, foarte mulți dintre ei au murit din cauza condițiilor inumane (frig, foamete). Datele oficiale furnizate de către Comisia română pentru victimele Holocaustului indică un număr de 38.000 victime rome. Estimările arată un număr total de aproximativ 20 milioane de victime ale Holocaustului.

Genocidul romilor din timpul celui de-al doilea război mondial este denumit în limba romani *"Samudaripen"*.

Cât a durat stăpânirea antonesciană în Transnistria, între 250 000 și 300 000 de evrei și circa 20 000-25 000 de romi din toată țara, și-au pierdut viața sau au fost deportați în aceste ghetouri ale morții de pe teritoriul cuprins între Nistru și Bug. Cele mai multe dintre victime au murit nu atât în urma uciderii în masă, cât a tratamentului inuman și plin de cruzime la care au fost supuse. Marșurile epuizante de zeci de kilometri la care participau copii, tineri și bătrâni, executarea celor care nu puteau continua, masacrarea de către trupele SS a celor care treceau râul prin partea de sud-est și bolile au ridicat numărul victimelor.

4. Politică de asimilare Nu s-au instalat bine comuniștii la putere, că a venit robia Bărăganului și periodic, confiscarea aurului. De asemenea în perioada comunistă, romii au fost supuși unei politici agresive de asimilare, fapt ce a determinat negarea etniei și chiar nefolosirea limbii materne atât în public cât și în casele romilor, astfel avem în prezent comunități compacte de romi, nevorbitori, care nu își asumă identitatea etnică, istoria orală a ororilor deportărilor, fiind foarte prezentă și după 70 de ani.

5. Istoria contemporană. Conform sondajului din 2018 realizat de CNCD , 65% din repozitari afirma că discursul de instigare la ură rasială este mult mai mare în Romania față de perioada imediată după Revoluția din 1989, iar ură rasială este promovată intens, inclusiv prin mass-media. Thomas Hammarberg, comisar european însărcinat cu drepturile omului a declarat în august 2008 că *"sensibilitatea și retorica actuală împotriva romilor este foarte asemănătoare cu cea folosită de naziști și fasciști înainte de începerea masacrelor și uciderilor în masă din anii 1930-1940. Din nou se afirmă că romii sunt o amenințare pentru siguranța și sănătatea publică. Nu se face distincție între criminali și restul populației rome. Este o atitudine rușinoasă și primejdioasă"*. Azi, circa 8,5 milioane de romi din Europa continuă să fie minoritatea europeană cea mai discriminată. Mulți dintre ei trăiesc într-o serie întreagă de țări ale continentului în condiții dintre cele mai grele. Nu puțini dintre ei se zbat în mizerie, iar în anumite zone sunt supuși încă unei prigoane fățișe. Un motiv pentru șeful statului german Johannes Rau de a avertiza, textual: "Dacă e să împiedicăm repetarea acestor fapte de neconcepțut, avem datoria de a impune peste tot în lume, în viața cotidiană, conviețuirea într-un spirit de respect reciproc a oamenilor celor mai diverse obârșii, cu cele mai diverse religii sau tradiții. Haideți să începem să desființăm împreună prejudecățile și insecuritatea care încearcă încă atât de frecvent să torpileze realizarea acestui tel".

Antițgăanismul este o problemă actuală a României și nu numai. Romii sunt în continuare victime ale discriminării răspândite, atacurilor rasiste și discursurilor de ură. Stereotipurile negative profund înrădăcinate de către societate duc la excluderea și dezumanizarea romilor. Aceasta face ca adoptarea legii să fie cu atât mai urgentă.

Rasismul structural și instituțional împotriva romilor este cauza principală a excluderii lor în Europa. Combaterea acestuia și eliminarea prejudecăților sunt elemente esențiale pentru a asigura romilor un statut de cetățeni egali cu drepturi depline, în societățile europene.

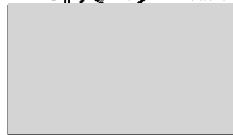
În susținerea prezentei propuneri legislative, prezentăm în Anexă, Rezoluția Parlamentului European din 25 octombrie 2017 referitoare la aspecte legate de drepturile fundamentale în ceea ce privește integrarea romilor în UE: combaterea atitudinilor negative față de romi ([2017/2038\(INI\)](#)).

DEPUTAT

DANIEL VASILE

DEPUTAT

PETRE-FLORIN MANOLE

Lista susținătorilor

Propunerii legislative privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea antițigăanismului

Nr.crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Deputat/Senator	Semnatura
1.	VARUȘAN PAMBUCCIAN	MIN	DEPUTAT	
2.	IUȚEIN İBRAM	MIN	DEPUTAT	
3.	ȘTEICA BOGDAN ALIN	MIN	DEPUTAT	
4.	POPESCU MARIANA VENERA	MIN	DEPUTAT	
5.	LONGHER VICTORIA	MIN	DEPUTAT	
6.	AMPLEEV ANDRAN	MIN	DEPUTAT	
7.	CIÖFU TAMARA	PSD	DEPUTAT	
8.	PĂPUȘILO MANOLE	PSD	DEPUTAT	
9.	VIRZA M	PSD	DEPUTAT	
10.	Nicușor Dan	al USR	deputat	
11.	LUPASCU COSTEL	PSD	deputat	
12.	MOISE SEBASTIAN	PNP	deputat	
13.	KULCSAR ISABELA & DECEBAL	UDMR	DEPUTAT	
14.	CUCSA MARIAN GHEORGHE	ACDE	DEPUTAT	
15.	DUMAVA COSTEL	PSD	DEP	
16.	POPA OVIDIU	PSD	DEP	
17.	Pop Andrei	PSD	DEPUTAT	
18.	NICOCĂE ANDREI	PSD	DEPUTAT	
19.	VROJITOLU SOLEN	PD	DEPUTAT	
20.	ȘIMONIS ALFRED	PSD	DEPUTAT	
21.	PETRIȚ OCTAVIANUS ȘERB	PSD	DEPUTAT	
22.	GILIA CLAUDIA	P.S.D.	DEPUTAT	
23.	COJOCARIU BOGDAN	P.S.D.	DEPUTAT	
24.	ROTARU RĂZVAN	PSD	DEPUTAT	
25.	HĂRĂTUȚĂ EGENA	PSD	DEPUTAT	
26.	OTESTNU JANIȚA	PSD	DEPUTAT	

ANEXĂ

Rezoluția Parlamentului European din 25 octombrie 2017 referitoare la aspecte legate de drepturile fundamentale în ceea ce privește integrarea romilor în UE: combaterea atitudinilor negative față de romi (2017/2038(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE);
- având în vedere preambulul la TUE, îndeosebi liniuța a doua și liniuțele patru - șapte;
- având în vedere, printre altele, articolul 2, articolul 3 alineatul (3) liniuța a doua, precum și articolul 6 din TUE;
- având în vedere, printre altele, articolul 10 și articolul 19 alineatul (1) din TFUE;
- având în vedere Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene din 7 decembrie 2000 (denumită în continuare „Carta”), care a fost proclamată la 12 decembrie 2007, la Strasbourg, și a intrat în vigoare în decembrie 2009, odată cu Tratatul de la Lisabona;
- având în vedere Declarația universală a drepturilor omului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite în 1948;
- având în vedere Convenția ONU privind drepturile copilului, adoptată la New York, la 20 noiembrie 1989, în special articolul 3;
- având în vedere Rezoluția ONU A/70/L.1, adoptată de Adunarea Generală la 25 septembrie 2015, intitulată „Transformarea lumii în care trăim: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă”;
- având în vedere Rezoluția ONU A/RES/60/7, adoptată de Adunarea Generală la 1 noiembrie 2005, privind comemorarea Holocaustului;
- având în vedere Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;
- având în vedere Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale a Consiliului Europei;
- având în vedere Declarația Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind proliferarea în Europa a atitudinilor negative și a violenței rasiste îndreptate împotriva romilor, adoptată la 1 februarie 2012;
- având în vedere Recomandarea de politică generală nr. 13 a Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI) privind combaterea atitudinilor negative și discriminării împotriva romilor;
- având în vedere Carta partidelor politice europene pentru o societate nerăsistă, adoptată de Congresul Autorităților Locale și Regionale din cadrul celei de a 32-a sesiuni a Consiliului Europei, desfășurată în luna martie 2017;
- având în vedere Rezoluția 1985 (2014) - „Situația drepturilor minorităților naționale în Europa”

și Rezoluția 2153 (2017) - „Promovarea incluziunii romilor și nomazilor”, ale Adunării Parlamentare a Consiliului European;

- având în vedere declarația Secretarului General al Consiliului European, Thorbjørn Jagland, din 11 aprilie 2017 privind cele zece obiective pentru următorii zece ani;
- având în vedere Convenția OIM privind discriminarea în domeniul ocupării forței de muncă și exercitării profesiei, 1958 (nr. 111);
- având în vedere Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică¹;
- având în vedere Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă²;
- având în vedere Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului³;
- având în vedere Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială⁴;
- având în vedere Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal⁵;
- având în vedere Recomandarea Consiliului din 9 decembrie 2013 cu privire la măsurile de integrare efectivă a romilor în statele membre, Concluziile Consiliului din 8 decembrie 2016 referitoare la accelerarea procesului de integrare a romilor și din 13 octombrie 2016 referitoare la Raportul special nr. 14/2016 al Curții de Conturi Europene;
- având în vedere Concluziile Consiliului din 15 iunie 2011 privind educația și îngrijirea copiilor preșcolari;
- având în vedere Comunicările Comisiei privind integrarea romilor [COM(2010)0133, COM(2012)0226, COM(2013)0454, COM(2015)0299, COM(2016)0424], inclusiv Comunicarea privind un cadru UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor până în 2020 [COM(2011)0173];
- având în vedere Comunicarea Comisiei intitulată „Garanția pentru tineret și Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, după trei ani” [COM(2016)0646];
- având în vedere Recomandarea Comisiei 2013/112/UE din 20 februarie 2013 intitulată „Investiția în copii: ruperea cercului vicios al defavorizării”;
- având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la romi⁶;
- având în vedere Rezoluția sa din 15 aprilie 2015 referitoare la Ziua internațională a romilor – atitudini negative împotriva romilor în Europa și recunoașterea de către UE a zilei

¹ JO L 180, 19.7.2000, p. 22.

² JO L 303, 2.12.2000, p. 16.

³ JO L 315, 14.11.2012, p. 57.

⁴ JO L 166, 30.4.2004, p. 1.

⁵ JO L 328, 6.12.2008, p. 55.

⁶ JO C 4 E, 7.1.2011, p. 7; JO C 308 E, 20.10.2011, p. 73; JO C 199 E, 7.7.2012, p. 112; JO C 468, 15.12.2016, p. 36; JO C 468, 15.12.2016, p. 157.

comemorative a genocidului împotriva romilor din timpul celui de-al Doilea Război Mondial⁷;

- având în vedere Rezoluția din 13 decembrie 2016 referitoare la situația drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană în 2015⁸, în special punctele 117-122 privind drepturile romilor;
  - având în vedere Raportul anual pe 2016 privind drepturile fundamentale al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA);
  - având în vedere sondajele EU-MIDIS I și II ale Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene și mai multe alte sondaje și rapoarte privind romii;
  - având în vedere Raportul special nr. 14/2016 al Curții de Conturi Europene privind Inițiativele de politică ale UE și sprijinul finanțier acordat de aceasta pentru integrarea romilor: s-au înregistrat progrese semnificative în ultimul deceniu, dar sunt necesare eforturi suplimentare pe teren;
  - având în vedere sondajul Eurobarometru intitulat „Discriminarea în UE în 2015”;
  - având în vedere rapoartele și recomandările Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) și, printre altele, planul său de acțiune privind îmbunătățirea situației romilor și a populației săi aflate pe teritoriul OSCE;
  - având în vedere rapoartele și recomandările organizațiilor de supraveghere a respectării drepturilor și cele ale societății civile, îndeosebi ale Centrului European pentru Drepturile Romilor, Fundación Secretariado Gitano, OSF, ERGO și Amnesty International;
  - având în vedere documentul de referință privind atitudinile negative împotriva romilor al Alianței de combatere a atitudinilor negative împotriva romilor;
  - având în vedere raportul Centrului de Studii Politice Europene privind combaterea atitudinilor negative împotriva romilor la nivel instituțional: răspunsuri și practici promițătoare în UE și în statele membre selectate;
  - având în vedere recenta înființare a European Roma Institute for Arts and Culture (ERIAC) din Berlin, care urmărește evidențierea prezenței artistice și culturale a celor 12 milioane de romi din Europa, permite exprimarea identității acestora și, astfel, contribuie la combaterea atitudinilor negative împotriva romilor;
  - având în vedere articolul 52 din Regulamentul său de procedură;
  - având în vedere raportul Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne și avizul Comisiei pentru drepturile femeii și egalitatea de gen (A8-0294/2017);
- A. Întrucât, în Europa, romii încă sunt privați de drepturile omului;
- B. Întrucât romii fac parte din cultura și valorile europene și au contribuit la bogăția culturală, diversitatea, economia și istoria comună a Uniunii Europene;
- C. Întrucât „atitudinile negative împotriva romilor reprezintă o formă specifică de racism, o ideologie bazată pe superioritate rasială, o formă de dezumanizare și de racism instituțional, nutrit de discriminare istorică, exprimat, între altele, prin violență, discurs de incitare la ură, exploatare, stigmatizare și prin cea mai flagrantă formă de discriminare”⁹;

⁷ JO C 328, 6.9.2016, p. 4.

⁸ Texte adoptate, P8_TA(2016)0485.

⁹ Recomandarea de politică generală nr. 13 a ECRI privind combaterea atitudinilor negative și discriminării împotriva romilor.

- D. Întrucât, în ciuda eforturilor depuse la nivel național, european și internațional, atitudinile negative persistente și structurale împotriva romilor¹⁰ pot fi identificate la toate nivelurile societății europene, în mod cotidian, manifestându-se, de exemplu, sub forma neglijării acestora la nivel individual și instituțional, a discriminării, a inegalității, marginalizării, desconsiderării, a stereotipurilor bazate pe diferențe și a blamării, discursurile de incitare la ură și făcând din ei victime ale violenței, sărăciei extreme și ale unei profunde excluziuni sociale; întrucât atitudinile negative împotriva romilor sunt în creștere, iar partidele politice câștigă popularitate prin exprimarea în mod flagrant a ostilității față de romi;
- E. Întrucât atitudinile negative împotriva romilor, sub forme diferite, pot fi identificate în munca și activitățile din aproape toate domeniile și de la orice nivel ale autorităților și instituțiilor publice din statele membre, manifestându-se cel mai adesea prin eșecul de a oferi romilor acces egal sau orice fel de acces la utilități și servicii publice, prin neacordarea de tratament egal și de drepturi egale, prin omisiunea populației rome de la elaborarea politicilor și din procesele de producere de cunoaștere, prin instituirea de programe discriminatorii și prin deturnarea oportunităților de finanțare destinate îmbunătățirii vieții romilor;
- F. Întrucât atitudinile negative inadvertente împotriva romilor se pot observa și în activitatea instituțiilor UE, dat fiind că numeroase programe și fonduri ale UE care ar putea avea un impact pozitiv asupra condițiilor de viață ale romilor nu ajung la aceștia sau îi desemnează în mod simbolic pe romi drept una dintre categoriile de beneficiari, fără să țină însă seama de realitățile acestei etnii și de discriminarea cu care se confruntă în toate situațiile;
- G. Întrucât atitudinile negative împotriva romilor, oricără de inconștiente ar fi, pot fi evidențiate în *acquis-ul comunitar*, care adesea face abstracție de realitățile și provocările cu care se confruntă romii, care, fiind supuși multiplelor forme de discriminare timp de secole, nu beneficiază de aceleași drepturi și oportunități și de același nivel de protecție prevăzut de *acquis-ul comunitar* ca alți cetățeni ai Uniunii;
- H. Întrucât, în societatea noastră, romilor li se acordă un tratament persistent paternalist care poate fi detectat atât în limbaj, cât și în acțiuni, și care doar subliniază necesitatea de a „include” sau de a „integra” romii, în condițiile în care, de fapt, este necesară o modificare fundamentală de abordare; întrucât accesul lor la drepturile fundamentale și la cetățenie, precum și exercitarea deplină a acestor drepturi în societate trebuie să fie asigurat;
- I. Întrucât romii sunt în continuare considerați un grup vulnerabil în timp ce, de fapt, privarea lor de drepturile inalienabile ale omului care le revin și refuzul de a li se acorda un tratament și un acces egal la bunăstare, servicii, informații, justiție, educație, îngrijiri medicale, locuri de muncă etc. sugerează că, de fapt, structurile create și menținute de cei aflați la putere sunt discriminatorii, fac din romi un grup vulnerabil; întrucât acest lucru demonstrează că autoritățile competente și-au ignorat responsabilitățile în ceea ce privește drepturile omului;

Apartenență și participare

1. subliniază că, în vederea combaterii consensului social subconștient de excludere a romilor, combaterii discriminării și excluziunii sociale la care sunt supuși și în vederea eliminării stereotipurilor create și consolidate de literatura populară, presă, arte și limbaj timp de mai multe secole, este esențial ca societățile dominante să fie educate în ceea ce privește diversitatea romilor, istoria și cultura lor, precum și formele, gradul și severitatea atitudinilor negative împotriva etniei lor, cu care se confruntă în viață de zi cu zi; invită statele membre, în acest sens, să își asume responsabilitatea deplină pentru cetățenii romi de pe teritoriul lor și să lanseze campanii de conștientizare pe termen lung și de sensibilizare intersectorială;

¹⁰ Termenul „Anti-Gypsyism” (atitudini negative împotriva romilor) poate avea grafii diferite și, în diverse state membre, este înlocuit uneori cu un termen ușor diferit, cum ar fi *Antiziganismus*.

2. consideră participarea activă și semnificativă pe plan social, economic, politic și cultural a romilor esențială pentru combaterea eficace a atitudinilor negative împotriva romilor și pentru crearea încrederii reciproce atât de necesare, spre beneficiul întregii societăți; ia act de responsabilitatea comună a Comisiei și a statelor membre în această privință; invită, prin urmare, Comisia și statele membre să elaboreze strategii care să conțină atât măsuri proactive, cât și reactive, pe baza unor consultări reale și sistematice cu reprezentanții romilor și cu ONG-urile, și să-i implice în derularea, monitorizarea și evaluarea programelor și proiectelor principale lansate, la toate nivelurile, inclusiv la nivel local; invită Comisia și statele membre să promoveze crearea de organizații civile independente și instituții publice care să reprezinte populația romă, precum și autonomizarea unor lideri romi tineri și progresiști;

Reconcilierea și consolidarea încrederii

3. îndeamnă Comisia, în interesul creării unei încrederi reciproce esențiale, să înființeze o comisie a adevărului și a reconciliierii la nivelul UE (fie în cadrul structurilor existente, fie ca un organism separat), pentru a recunoaște persecutarea, excluderea și renegarea romilor de-a lungul secolelor, a le documenta într-o carte albă oficială, precum și să colaboreze cu Parlamentul și experții romi în realizarea acestor misiuni;
4. îndeamnă statele membre să creeze (fie în cadrul structurilor existente, fie ca un organism separat), o comisie a adevărului și a reconciliierii pentru a recunoaște persecutarea, excluderea și renegarea romilor de-a lungul secolelor, implicând membrii ai parlamentului, funcționari guvernamentalni, avocați, reprezentanți ai romilor, ONG-uri și organizații locale, pentru a documenta aceste aspecte într-o carte albă oficială, și încurajează statele membre să introducă istoria romilor în programele de învățământ;
5. invită statele membre să comemoreze victimelor Holocaustului romilor, să marcheze ziua de 2 august ca Zi de comemorare a Holocaustului romilor și să acorde o restituire imediată și adecvată supraviețuitorilor Holocaustului printr-o procedură simplificată, însotită de o campanie de sensibilizare; invită Comisia și statele membre să includă victimele din rândul romilor în evenimentele comemorative organizate anual la 27 ianuarie, cu ocazia Zilei Internaționale de Comemorare a Victimelor Holocaustului, și să organizeze cursuri de formare voluntară pe tema Holocaustului romilor pentru funcționarii publici;

Desfășurarea de verificări ale performanței

6. își exprimă îngrijorarea privind faptul că, deși în statele membre sunt puse în aplicare mai multe programe cu orientare specifică, majoritatea programelor generale, inclusiv cele cuprinse în fondurile structurale, nu ajung la cei mai defavorizați, îndeosebi la romi; invită, prin urmare, Curtea de Conturi să auditeze performanța programelor UE din domeniul ocupării forței de muncă și al educației, precum Erasmus+ și Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri”, mai profundat și periodic;
7. solicită Comisiei:
  - să evaluateze programele și oportunitățile de finanțare UE pentru a stabili dacă îndeplinesc cerința privind nediscriminarea și participarea și, acolo unde este necesar, să adopte măsuri corective fără întârziere,
  - să aplique un sistem de monitorizare și audit financiar robust, pe termen lung și axat pe calitate pentru a verifica performanțele statelor membre atunci când utilizează programe ale UE,
  - să implice în mod activ destinatarii romi ale proiectelor în monitorizarea lor și procesul de evaluare în mod eficace și transparent,
  - să se asigure că mecanismul de tratare a plângerilor existent este mai accesibil și transparent pentru rezidenți, ONG-uri și autorități, astfel încât să le permită acestora să

- raporteze fondurile și programele UE discriminatorii;
  - să suspende finanțarea în cazurile de utilizare nejudicioasă;
  - să reformeze fondurile ESI în aşa fel încât să ofere sprijin financiar pentru combaterea atitudinilor negative împotriva romilor într-un mod mai proactiv; și
  - să extindă programele de finanțare „Europa pentru cetățeni” și „Drepturi, egalitate și cetățenie”, care recunosc rolul important al organizațiilor din cadrul societății civile de supraveghere a respectării drepturilor în monitorizarea atitudinilor negative împotriva romilor și în asigurarea respectării drepturilor fundamentale;
8. invită Comisia și statele membre:
- să se asigure că intervențiile finanțate de UE cu implicații cu posibile implicații pentru comunitatea romă sunt favorabile incluziunii și combat segregarea;
  - să se asigure că practicile de segregare sunt descrise în termeni clari și să fie excluse în mod explicit din finanțare;
  - să îmbunătățească oportunitățile de finanțare pentru a se asigura că oportunitățile create în materie de educație și de ocupare a forței de muncă oferă un mijloc real și durabil de evitare a șomajului de lungă durată, aspect necesar pentru o viață demnă;
  - să se asigure că toate resursele disponibile sunt utilizate în mod eficace; și
  - să mărească rata de absorbție a fondurilor UE în conformitate cu prioritățile stabilite în cadrul strategiilor naționale de integrare a romilor;
9. astfel, invită statele membre să intensifice coordonarea dintre autoritățile locale și naționale pentru a elimina obstacolele administrative și politice și pentru a utiliza în mod eficace fondurile UE în scopul îmbunătățirii situației romilor, în special a copiilor;
10. reamintește Recomandarea Consiliului din 2013, care afirmă că promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei și a discriminării, inclusiv, printre altele, integrarea socioeonomică a comunităților marginalizate, cum este cea a romilor, ar trebui facilitată prin alocarea a cel puțin 20 % din totalul resurselor FSE din fiecare stat membru pentru investiția în oameni;

- Garantarea drepturilor egale și combaterea atitudinilor negative împotriva romilor prin formare***
11. reamintește că drepturile minorităților și interzicerea discriminării fac parte integrantă din drepturile fundamentale, întrând astfel în sfera valorilor UE care trebuie respectate în conformitate cu articolul 2 din TUE; reamintește faptul că Uniunea poate lua măsuri în cazul în care există un risc clar de încălcare gravă a acestor valori de către un stat membru, în conformitate cu articolul 7 din TUE;
12. invită statele membre ca, pe baza rapoartelor alarmante ale ONG-urilor și organizațiilor de supraveghere a respectării drepturilor omului:

- să pună în aplicare și să asigure respectarea Directivei 2000/43/CE pentru a preveni și a elimina în mod eficace toate formele de discriminare împotriva romilor și pentru a se asigura că reglementările administrative naționale, regionale și locale nu sunt discriminatorii și nu conduc la practici segregationiste,
- să pună în aplicare și să asigure respectarea Deciziei-Cadru 2008/913/JAI care prevede mijloacele pentru combaterea cu succes a atitudinilor negative împotriva romilor și a violenței împotriva lor;

13. invită Comisia să ofere asistență statelor membre pentru transpunerea și punerea în aplicare a directivelor privind tratamentul egal și să continue inițierea procedurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva tuturor statelor membre, fără excepție, care încalcă, nu transpun sau nu pun în aplicare directivele privind tratamentul egal, precum Directiva privind egalitatea rasială (2000/43/CE), Directiva privind dreptul la liberă circulație și sedere (2004/38/CE)¹¹, Directiva privind drepturile victimelor (2012/29/UE), Decizia-cadru (2008/913/JAI) privind racismul și xenofobia, Directiva serviciilor mass-media audiovizuale (2010/13/UE)¹², precum și Directiva Consiliului privind egalitatea de tratament între femei și bărbați (2004/113/CE)¹³ și Directiva Consiliului privind egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă (2000/78/CE);
14. invită Comisia și Consiliul să depășească impasul și să relanseze negocierile privind Directiva privind combaterea discriminării;
15. condamnă refuzul anumitor state membre de a recunoaște că supun cetățenii romi unui tratament inequal, precum și lipsa lor de voință politică de a remedia incapacitatea de a asigura accesul romilor la drepturile lor fundamentale și exercitarea acestora, precum și pentru învinuirea romilor de excluziunea socială la care sunt supuși și care are drept cauză racismul structural;
16. solicită statelor membre:
  - să condamne în mod explicit și să sanctioneze negarea Holocaustului romilor, discursul de incitare la ură și blamarea romilor de către politicieni și funcționari publici de la toate nivelurile și prin intermediul tuturor mijloacelor de comunicare în masă, întrucât acestea consolidează atitudinile negative împotriva romilor în societate,
  - să adopte măsuri suplimentare de prevenire, condamnare și combatere a discursului de incitare la ură îndreptat împotriva romilor, inclusiv prin folosirea dialogului cultural;
17. îndeamnă Comisia și statele membre să își intensifice colaborarea cu ONG-urile pentru a oferi sesiuni de formare în domeniul bunelor practici privind contracararea prejudecăților și campaniile eficace de combatere a discursului ostil, prin identificarea nevoilor și a cererilor specifice ale partenerilor ONG-urilor în această privință; invită Comisia să lanseze societății civile un apel de monitorizare și denunțare a discursurilor de incitare la ură, a infracțiunilor motivate de ură și a negării Holocaustului în statele membre;
18. invită Președintele să condamne și să sanctioneze deputații care proferează un limbaj defăimător, racist sau xenofob sau afișează astfel de comportamente în Parlament;
19. regretă încălcarea dreptului la libera circulație al romilor; invită statele membre să recunoască faptul că principiile fundamentale ale Uniunii trebuie să se aplice tuturor cetățenilor acestaiei și că Directiva privind libera circulație nu permite expulzările colective și niciun tip de stabilire de profiluri rasiale; invită statele membre de origine să își asume responsabilitatea pentru combaterea sărăciei și a excluziunii în favoarea tuturor cetățenilor lor și, de asemenea, invită statele membre de destinație să intensifice cooperarea transfrontalieră cu scopul de a combate discriminarea și exploatarea și de a preveni continuarea excluziunii în țara de destinație;
20. invită statele membre să combată prejudecățile împotriva refugiaților și solicitantilor de azil romi în contextul migrației; reamintește că statele membre primesc solicitanți de azil din țările Balcanilor de Vest și că un număr mare dintre aceștia sunt romi proveniți din Serbia și din fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, iar acest fapt poate fi corelat cu factorii specifici care afectează comunitatea romă din aceste țări; solicită includerea unui capitol specific privind persecuția din cauza atitudinilor negative față de romi în informațiile referitoare la țara de destinație

¹¹ JO L 158, 30.4.2004, p. 77.

¹² JO L 95, 15.4.2010, p. 1.

¹³ JO L 373, 21.12.2004, p. 37.

- origine pentru țările în cauză;
21. este profund îngrijorat de numărul de apatrizi romi din Europa, care are drept rezultat refuzul complet al accesului acestora la servicii sociale, de învățământ și medicale și care împinge să trăiască la marginea societății; invită statele membre să pună capăt apatridiei și să garanteze exercitarea universală a drepturilor fundamentale ale omului;
  22. invită statele membre să realizeze înregistrarea nașterilor fără discriminare și să asigure emiterea de documente de identitate pentru toți cetățenii lor, pentru a evita refuzarea accesului romilor la toate serviciile de bază esențiale; invită statele membre să adopte măsuri corective urgente pentru a pune capăt înregistrării discriminatorii a nașterilor și, prin intermediul autorităților locale, să facă demersuri active pentru a se asigura că toți copiii sunt înregistrați; invită Comisia să evalueze și să monitorizeze situația din statele membre, să facă schimb de cele mai bune practici privind identificarea și protejarea persoanelor a căror cetățenie nu este recunoscută și care nu au acces la documente de identitate și să lanseze campanii de conștientizare cu privire la importanța înregistrării nașterilor;
  23. este profund îngrijorat de accesul inegal al romilor la informații, servicii și îngrijiri medicale, de lipsa acută a cardurilor de asigurări sociale de sănătate în rândul acestora, precum și de abuzurile pe criterii rasiale cărora le sunt supuși; invită statele membre să adopte măsuri eficace în scopul înlăturării oricărora obstacole în calea accesului la sistemul de sănătate; solicită statelor membre, după caz, să asigure finanțare pentru programe de mediere în domeniul sănătății destinate romilor, să crească gradul de conștientizare în ceea ce privește asistența medicală și să îmbunătățească accesul la vaccinare și la servicii medicale de prevenție în cadrul comunităților rome;
  24. este alarmat de discriminarea împotriva femeilor rome, care sunt plasate adesea în secții de maternitate segregate și sub standarde, sunt supuse abuzului fizic, neglijării, tratamentului inegal și retelelor tratamente din partea personalului medical atunci când încearcă să utilizeze serviciile de sănătate sexuală și reproductivă și adesea nu au acces la serviciile mobile de depistare medicală; îndeamnă statele membre să instituie de urgență un mecanism de monitorizare și de corecție în acest sens și să se asigure că personalul medical care încalcă principiile de deontologie profesională este tras la răspundere; invită Comisia și statele membre să intensifice eforturile de promovare a consolidării unor capacități durabile și cuprinzătoare pentru femeile rome, să creeze structuri specializate precum punctele de verificare în vederea furnizării de materiale de informare medicală personalizate și să asigure sprijinul necesar inițiativelor din domeniul sănătății puse în aplicare la nivelul comunităților;
  25. invită statele membre să acorde prioritate copiilor la punerea în aplicare a cadrului UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor, în special prin asigurarea accesului la îngrijiri medicale, la condiții de viață demne și la educație pentru copiii romi; subliniază că acțiunile de combatere a analfabetismului în rândul copiilor romi sunt esențiale pentru integrarea și incluziunea mai bune ale romilor în societate, permitând îmbunătățirea accesului generațiilor viitoare la locuri de muncă;
  26. îndeamnă statele membre să condamne sterilizarea forțată și să ofere compensații femeilor rome care au fost supuse unor proceduri sistematice de sterilizare, sprijinite de stat, împreună cu prezentarea publică de scuze victimelor acestei crime împotriva umanității;
  27. este extrem de alarmat de fenomenul îndepărțării ilegale a copiilor romi de lângă părinții lor; invită statele membre să ancheteze fără întârziere astfel de cazuri și să adopte măsurile adecvate pentru prevenirea acestora;
  28. condamnă eșecul statelor membre de a asigura accesul egal al romilor la justiție, precum și egalitatea acestora în fața legii, care ia următoarele forme:
    - eșecul sau lentoarea inacceptabilă a procedurilor de asigurare a justiției în cazul

- victimelor infracțiunilor motivate de ură, în special a celor comise de agenți de poliție,
- incriminarea disproportională a romilor,
  - practicile polițienești abuzive (crearea de profiluri pe criterii etnice, proceduri de oprire și perchezitionare excesive, razii nejustificate în cartiere locuite de romi, confiscarea și distrugerea arbitrară a proprietăților, uzul excesiv de forță în timpul arestărilor, agresiuni, amenințări, tratamentul umilitor, abuzul fizic și încălcarea drepturilor în timpul interogatoriilor și reținerii de către forțele de poliție),
  - și cercetarea insuficientă de către forțele de poliție a infracțiunilor comise împotriva romilor, fără să se acorde sau acordându-se insuficientă asistență și protecție (de exemplu, în cazul traficului de persoane și pentru victimele violenței domestice) sau a infracțiunilor denunțate de romi;
29. solicită statelor membre:
- să garanteze că toți cetățenii sunt egali în fața legii și să se asigure că toți au acces egal la justiție și acces la drepturile procedurale,
  - să furnizeze formare obligatorie, la locul de muncă, bazată pe drepturile omului și orientată spre servicii, destinață autorităților de aplicare a legii și funcționarilor din sistemul judiciar de la toate nivelurile,
  - să ancheteze și să urmărească penal infracțiunile motivate de ură și să furnizeze bune practici de identificare și anchetare a infracțiunilor motivate de ură, inclusiv a celor motivate în mod specific de atitudinile negative împotriva romilor,
  - să înființeze în cadrul forțelor de poliție unități de anchetare a infracțiunilor motivate de ură, care să cunoască problematica atitudinilor negative împotriva romilor,
  - să încurajeze practicile polițienești corecte și să aplique sancțiuni în cazul abaterilor,
  - să recruteze specialiști în soluționarea disputelor, care să colaboreze cu poliția,
  - să recruteze în mod activ romi pe posturi de agenți de poliție,
  - să garanteze că programele de sprijinire a victimelor abordează nevoile specifice ale romilor și că le este oferită asistență atunci când denunță comiterea de infracțiuni și când depun plângeri,
  - să continue și să extindă domeniul geografic de aplicare al JUSTROM, un program comun Comisie-Consiliul Europei pentru accesul femeilor rome la justiție,
  - să pună în aplicare pe deplin directiva UE împotriva traficului de persoane și să intensifice cooperarea polițienească și judiciară pentru a combate traficul de persoane, și
  - să pună în aplicare pe deplin Directiva 2011/93/UE¹⁴ de prevenire și de combatere a abuzului sexual asupra copiilor și a exploatarii sexuale a acestora și să protejeze victimele unor astfel de fapte;
30. solicită Colegiului European de Poliție (CEPOL) să ofere în continuare sesiuni de formare în domeniul drepturilor fundamentale și să facă în continuare demersuri de sensibilizare intersectorială a forțelor de poliție;
31. este profund îngrijorat de discriminarea răspândită împotriva romilor în materie de locuințe, caracterizată de o piață discriminatorie a vânzării și a închirierii locuințelor, de sisteme

¹⁴ JO L 335, 17.12.2011, p. 1.

discriminatorii de locuințe sociale, de evacuări forțate și demolări ale locuințelor romilor fără asigurarea de locuințe alternative adecvate, de plasarea romilor în tabere segregate și în adăposturi de urgență deconectate de la utilitățile de bază, de ridicarea unor ziduri în jurul cartierelor locuite de romi și de eșecul autorităților publice de a asigura accesul deplin al romilor la surse permanente de apă potabilă și la sisteme de canalizare;

32. invită statele membre să adopte măsuri eficace pentru a asigura egalitatea de tratament pentru romi în ceea ce privește accesul la locuințe și pentru a utiliza la capacitate maximă fondurile UE în vederea îmbunătățirii situației locative a romilor, în special prin promovarea desegregării, prin eliminarea oricărei segregări teritoriale și prin promovarea dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității și a investițiilor teritoriale integrate sprijinate prin fonduri ESI, precum și printr-o politică consecventă în domeniul locuințelor publice; îndeamnă statele membre să asigure accesul la utilități publice precum apa, energia electrică și gazul și la infrastructura pentru locuințe în conformitate cu cerințele juridice naționale;
33. invită Comisia să își recunoască competența în contextul evacuărilor forțate pe criterii rasiale; invită statele membre să se asigure că evacuările forțate se desfășoară în deplină conformitate cu dreptul Uniunii, precum și cu alte obligații internaționale în domeniul drepturilor omului, cum ar fi cele care derivă din Convenția europeană a drepturilor omului; îndeamnă, în plus, la creșterea numărului și a disponibilității experților în desegregare din statele membre cele mai vizate, cu scopul de a sprijini autoritățile să garanteze că fondurile structurale și de investiții europene promovează în mod eficient desegregarea și, de asemenea, îndeamnă ca Fondul social european și Fondul european de dezvoltare regională să aloce venituri destinate măsurilor de desegregare teritorială;
34. salută inițiativele proactive care urmăresc îmbunătățirea situației locative a romilor în orașe; recunoaște inițiativa Eurocities, care colectează probe printr-un exercițiu de cartografiere care explorează caracteristicile comunităților rome care trăiesc în orașe, provocările cu care se confruntă și reacția municipalităților la acestea;
35. regretă existența continuă a segregării școlare, inclusiv suprareprezentarea copiilor romi în „școlile speciale”, școlile rezervate copiilor romi, clasele separate, „școlile-container” etc.; invită statele membre să elaboreze și să adopte măsuri specifice de desegregare în școală și alte măsuri eficace pentru a asigura egalitatea de tratament și accesul deplin al copiilor romi la un învățământ general și de înaltă calitate și pentru a garanta că toți copiii romi finalizează cel puțin cursurile învățământului obligatoriu; subliniază că este important să se exploreze motivele abandonului școlar timpuriu, în special rolul jucat de atitudinile negative împotriva romilor în acest fenomen; încurajează, în plus, statele membre să exploreze noi modalități de a elimina decalajul educațional cu ajutorul educației adulților, formării profesionale, învățământul profesional și tehnic, precum și învățarea non-formală și formală; insistă că acest lucru ar trebui realizat acordând atenție și discriminării intersectoriale, cu implicarea unor experți și mediatori școlari romi și asigurând resurse adecvate pentru astfel de măsuri;
36. consideră alarmantă și inacceptabilă discriminarea romilor pe piața muncii, aceasta fiind caracterizată cel mai adesea prin șomaj de lungă durată, contracte de muncă de zero ore, condiții de muncă precare, în care nu se oferă asigurare medicală și socială sau contribuție la sistemul de pensii, obstacole pe piața forței de muncă (existente chiar și pentru romii absolvenți de învățământ terțiar) și lipsa posibilităților de reorientare profesională; îndeamnă, prin urmare, statele membre să adopte măsuri eficace prin care să asigure egalitatea de tratament pentru romi în ceea ce privește accesul la piața forței de muncă și la oportunitățile de angajare și să înlăture obstacolele directe și indirecte, inclusiv discriminarea;
37. invită statele membre să colaboreze cu sectorul privat pentru a sprijini oportunitățile de formare, de ocupare a forței de muncă și antreprenoriale pentru romi, în special în sectoarele tehnologice aflate în creștere; invită statele membre să exploreze în mod ambicioz modalitățile în care noile tehnologii pot asista și contribui la incluziunea socială și economică a romilor și la combaterea atitudinilor negative împotriva romilor; subliniază importanța dezvoltării regionale

pentru crearea de locuri de muncă durabile în regiunile cel mai puțin dezvoltate;

38. invită statele membre să promoveze politici cu impact pozitiv semnificativ dovedit, precum învățământul profesional și formarea la locul de muncă, serviciile de consiliere individuală, activitatea independentă, antreprenoriatul social și programele de dobândire a primei experiențe profesionale, pentru a promova participarea romilor pe piața muncii și a preveni perpetuarea sărăciei de la o generație la alta în comunitățile rome;
39. condamnă forme multiple și întrepătrunse de discriminare împotriva romilor, care sunt adeseori secrete sau disimulate; subliniază că politicile care vizează un singur motiv de discriminare ar trebui să acorde atenție situației unor grupuri specifice care sunt susceptibile de a fi victime ale discriminării multiple; îndeamnă Comisia și statele membre să acorde o atenție specială îmbunătățirii nivelului de instruire și a participării la educație, a accesului la locuri de muncă, locuințe și îngrijiri medicale și prevenirii discriminării în cazul romilor care se confruntă cu discriminarea multiplă și intersectorială și să includă programe specifice destinate lor în cadrul UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor după 2020;
40. observă cu îngrijorare că femeile de etnie romă sunt expuse discriminării multiple și intersectoriale pentru că sunt femei, și pentru care aparțin grupului minoritar etnic al romilor și, prin urmare, sunt dezavantajate în ceea ce privește participarea în societate la toate nivelurile și în ceea ce privește accesul la servicii de bază și resurse; subliniază că discriminarea este mai acută în raport cu femeile și fetele rome care nu au documente de identitate; subliniază faptul că îmbunătățirea situației femeilor și fetelor rome necesită politici non-discriminatorii specifice și întinute, care permit accesul egal la locuri de muncă și la educație, inclusiv la învățarea pe tot parcursul vieții, și care asigură locuințe de calitate – aceasta fiind cheia pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale acestora și pentru combaterea sărăciei și a excluziunii;
41. invită statele membre să se asigure că un capitol specific privind drepturile femeilor și egalitatea între femei și bărbați sunt incluse în strategiile naționale de integrare a romilor (SNIR) și ca integrarea principiului egalității între femei și bărbați în cadrul măsurilor care vizează promovarea drepturilor femeilor și perspectiva egalității de gen în fiecare secțiune a acestuia, în special în ceea ce privește alocarea fondurilor, în conformitate cu concluziile Consiliului privind cadrul UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor pentru care „o perspectivă de gen trebuie să fie aplicată în cadrul tuturor politicilor și acțiunilor pentru promovarea incluziunii romilor”; solicită guvernelor statelor membre și autorităților locale să implice femeile rome în pregătirea, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea strategiilor naționale pentru integrarea romilor; subliniază că datele defalcate pe gen trebuie colectate în mod sistematic și trebuie analizate în mod regulat și invită Comisia și statele membre să evaluateze dacă politicile conduc la realizarea obiectivului de îmbunătățire a condițiilor pentru femeile și fetele de etnie romă și să ia măsuri în cazul în care există o lipsă de progrese; invită Comisia să sprijine promovarea egalității de gen în punerea în aplicare a tuturor aspectelor ale Strategiei Europa 2020 în conformitate cu Strategia pentru egalitatea între femei și bărbați 2010-2015;
42. invită statele membre să țină seama de provocările specifice cu care se confruntă femeile și fetele de etnie romă în ceea ce privește căsătoriile timpurii și forțate și atacurile la adresa integrității lor fizice și încurajează statele membre să promoveze și să sprijine colectarea și difuzarea de date în domeniul juridic și al altor măsuri luate la nivel național de prevenire și combatere a violenței comise împotriva femeilor și fetelor de etnie romă;
43. încurajează întreprinderile și autoritățile locale să creeze sisteme de formare profesională și oportunități de muncă pentru femeile rome;
44. invită statele membre să încurajeze și să sprijine participarea efectivă a femeilor rome la viața publică și politică;
45. consideră că organismele din domeniul asigurării egalității sunt vitale pentru informarea

romilor cu privire la drepturile lor, pentru a-i sprijini în exercitarea drepturilor și în denunțarea discriminării; invită Comisia și statele membre să stabilească standarde pentru a se asigura că organismele din domeniul asigurării egalității dispun de competențele și de resursele adecvate pentru a monitoriza și a acționa în cazul constatării unor atitudini negative împotriva romilor; invită statele membre să sprijine activitatea și capacitatea instituțională a organismelor de promovare a egalității de tratament prin dotarea acestora cu resursele adecvate, astfel încât să poată oferi asistență juridică și judiciară eficace și să consolideze activitatea acestora cu consilierii juridici de etnie romă pentru a facilita denunțarea abuzurilor;

46. este îngrijorat de nivelul scăzut de participare a romilor în calitate de interlocutori sau de reprezentanți recunoscuți în cadrul autorităților locale, regionale și naționale, precum și incapacitatea guvernelor de a le garanta exercitarea deplină a drepturilor cetățenești; recunoaște rolul esențial al societății civile în acest sens; solicită extinderea cooperării între autoritățile naționale și locale în cauză, UE, Consiliul Europei și ONG-uri; încurajează UE și instituțiile guvernamentale și partidele politice să promoveze activ participarea politică, autonomizarea romilor și recrutarea lor în posturi din administrația publică; solicită instituirea de programe de autonomizare a romilor, inclusiv cele care urmăresc creșterea și asigurarea participării pe termen lung a romilor dintr-o perspectivă intersectorială, în calitate de reprezentanți în cadrul autorităților locale, regionale și naționale; solicită Comisiei și statelor membre să ia măsuri pentru a se asigura că participarea femeilor rome în elaborarea politicilor și luarea deciziilor este îmbunătățită;
47. invită statele membre să furnizeze cursuri de formare obligatorie, practică și intersectorială privind drepturile fundamentale și nediscriminarea, tuturor funcționarilor publici, care poartă o responsabilitate și reprezintă factori esențiali pentru punerea corectă în aplicare a legislației UE și a statelor membre, pentru a-i înzestra cu cunoștințele și competențele necesare servirii tuturor cetățenilor dintr-o perspectivă bazată pe drepturile omului;
48. invită statele membre, ținând seama de influența mass-media în influențarea percepției publice a minorităților etnice:
  - să asigure formarea obligatorie a celor care lucrează în serviciul public de radiodifuziune și mass-media pentru a spori gradul de sensibilizare cu privire la provocări și forme de discriminare cu care se confruntă romii și cu privire la stereotipurile dăunătoare,
  - să promoveze recrutarea romilor în mass-media publică, și
  - să promoveze reprezentarea romilor în consiliile de administrație ale organizațiilor publice mass-media;
49. încurajează statele membre, în scopul de a împiedica cu succes perpetuarea atitudinilor negative împotriva romilor, să includă cursuri obligatorii despre drepturile omului, cetățenia democratică și în domeniul culturii politice în programele școlare la toate nivelurile, pentru a pune capăt insecurității legate de identitate a populației rome, pentru a le consolida încrederea în sine și capacitatea lor de a exercita și de a cere drepturi egale;
50. este profund îngrijorat de reducerea fondurilor din sectorul public, care au afectat dramatic atât activitățile instituțiilor statului, cât și ale ONG-urilor finanțate de stat în domeniul promovării egalității pentru romi, limitând capacitatea acestora de a ajunge la beneficiari; subliniază faptul că statul și instituțiile acestuia joacă un rol fundamental în promovarea egalității, care nu poate fi substituit;

Strategiile naționale de integrare a romilor

51. ia act cu îngrijorare de faptul că eforturile și mijloacele financiare care au fost investite, precum și numeroasele programe și fonduri europene și naționale care au vizat comunitatea romă, nu au contribuit în mod semnificativ la îmbunătățirea condițiilor lor de viață și nu au adus progrese în integrarea romilor, în special la nivel local; invită, prin urmare, statele membre, în scopul de a

combate marginalizarea populației rome, discriminarea și excluziunea și în vederea realizării de progrese în procesul de integrare a romilor și combaterea atitudinilor negative împotriva romilor:

- să fie ambițioase în punerea în aplicare a strategiilor naționale de integrare a romilor, să realizeze mai multe cercetări cu privire la practicile și programele locale de succes cu participarea activă a romilor, pentru a evidenția situația lor, realitățile și provocările cu care se confruntă, și să acorde o atenție deosebită atitudinilor negative împotriva romilor și a consecințelor acestora, cu scopul de a elabora o strategie consolidată, cuprinzătoare și globală pentru această problemă, permîțând astfel abordarea aspectelor economice și sociale, dar și combaterea racismului și depunerea de eforturi pentru construirea încrederii reciproce,
- să pună în aplicare strategiile lor naționale de integrare a romilor,
- să evaluateze eficacitatea acestora și să le actualizeze periodic, să definească măsuri clare și adaptate și să stabilească obiective și jaloane măsurabile,
- să coopereze strâns cu fiecare parte interesată, inclusiv cu entitățile regionale și locale, cu mediul academic și cu sectorul privat, cu organizațiile locale și cu ONG-urile și să implice în mod activ persoanele de etnie romă,
- să dezvolte în continuare activitățile de colectare a datelor bazate pe munca de teren și metodologiile de monitorizare și raportare privind aspectele financiare și de calitate, întrucât acestea sprijină punerea în aplicare a unor politici eficace, bazate pe probe, și pot contribui la îmbunătățirea eficacității strategiilor, a acțiunilor și a măsurilor adoptate și să identifice cauzele pentru care programele și strategiile nu aduc rezultatele atât de așteptate,
- să consolideze punctele de contact naționale pentru romi prin asigurarea faptului că acestea dispun de un mandat adecvat, de resursele necesare și de condiții corespunzătoare de lucru pentru desfășurarea sarcinilor lor de coordonare;

Atitudinile negative împotriva romilor, o prioritate în cadrul unei strategii post-2020 îmbunătățite

52. salută eforturile depuse și gama largă de mecanisme și fonduri utile elaborate de Comisie pentru a promova incluziunea socială și economică a romilor, precum și faptul că aceasta a lansat un cadru UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor până în 2020, invitând statele membre să adopte strategii naționale;
53. solicită Comisiei:
  - să perfeționeze cadrul UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor după 2020, plecând de la constatăriile și recomandările Curții de Conturi, Agenției pentru Drepturi Fundamentale (FRA), ONG-urilor, organizațiilor de monitorizare, precum și toate părțile interesate relevante, pentru a avea o abordare îmbunătățită, actualizată și mai cuprinzătoare,
  - să plaseze atitudinile negative împotriva romilor în prim-planul cadrului UE de după anul 2020, pe lângă incluziunea socială, și să introducă indicatori privind antidiscriminarea în domeniile educației, ocupării forței de muncă, locuințelor, sănătății etc., întrucât atitudinile negative împotriva romilor subminează reușita punerii în aplicare a strategiilor naționale de integrare a romilor,
  - să considere atitudinile negative împotriva romilor o problematică orizontală și să elaboreze – în parteneriat cu statele membre, cu FRA și cu ONG-urile – un inventar de măsuri practice destinate statelor membre pentru combaterea atitudinilor negative împotriva romilor,

- să finalizeze instituirea Grupului operativ privind romii în cadrul serviciilor relevante ale Comisiei prin alcătuirea unei echipe de proiect la nivelul Comisiei pentru problemele legate de romi, care să reunească toți comisarii competenți care lucrează în domeniul egalității în drepturi și al combaterii discriminării, al cetățeniei, al drepturilor sociale, al ocupării forței de muncă, al educației și culturii, al sănătății, al locuințelor, precum și al dimensiunii externe a acestora, cu scopul de a garanta crearea de fonduri și programe ale UE nediscriminatorii și complementare,
    - să consolideze și să completeze activitățile unității de coordonare pentru romi și combaterea discriminării din cadrul Comisiei prin consolidarea echipei, alocând resursele adecvate și prin angajarea de personal suplimentar pentru a-i permite să dispună de suficiente capacitați de combatere a atitudinilor negative împotriva romilor, de sensibilizare cu privire la Holocaustul romilor și promovare a comemorării Holocaustului romilor;
54. invită instituțiile UE să integreze drepturile romilor în contextul relațiilor externe; insistă în mod ferm asupra nevoii de a combate atitudinile negative împotriva romilor și de a promova drepturile romilor în țările candidate și în țările potențial candidate;
55. invită Comisia și statele membre să aplice și să disemineze activ definiția operațională a atitudinilor negative împotriva romilor elaborată de ECRI, pentru a oferi o orientare clară autorităților statului;
56. invită toate grupurile politice din Parlament și partidele politice din statele membre să respecte Carta revizuită a partidelor politice europene pentru o societate nerasistă, și le solicită să își reînnoiască periodic angajamentul în acest sens și să condamne și să sancționeze discursul de incitare la ură;
57. invită Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene să pregătească un studiu privind atitudinile negative împotriva romilor în Uniunea Europeană și în țările candidate și ca, în activitatea sa dedicată romilor, să se axeze pe atitudinile negative împotriva romilor și să monitorizeze acest aspect în toate domeniile relevante;
58. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, guvernelor și parlamentelor statelor membre și ale țărilor candidate, Consiliului Europei și Organizației Națiunilor Unite.

Anexa I privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea antițigănișmului

**PREZENTARE SUCCINTA A UNOR CAZURI DE VIOLENȚĂ COLECTIVĂ SI
CONFLICTE INTRA-COMUNITARE ÎN PERIOADA 1989-1996**

Nota

Informatiile prezentate fac parte dintr-un text mai cuprinsator organizat pe urmatoarele paragrafe :

- 1.cazuri de violență fata de romi din diferite țari europene ;
- 2.precizări metodologice privind selectarea cazurilor, culegerea și prezentarea informațiilor din România;
- 3.elemente comune în evenimentele de violență colectivă și conflictele intra-comunitare .

Mentionam , la punctul 2, ca am reținut în seria de mai jos, numai evenimentele care prezintă simptomele confruntării și a violenței între grupuri de populație din cadrul acelasi comunitati locale.

Nu am inclus cazuri de violență și infracțiuni comise în conflicte cu caracter inter-personal, individual.

Seria acestor evenimente a fost monitorizată de Rromani Criss, Federatia Etnica a Romilor, Asociația pentru Drepturile Omului APARDO-Brasov și Parchetul General de pe lângă Curtea Suprema de Justiție-Sectia de urmarire penală și criminalistică.

In cazurile instrumentate în justiție, am inclus și numarul dosarului.

ANUL 1989

VIRGHIS, JUDET COVASNA - 24 decembrie 1989

Dosar nr.199/1990

Scurt istoric al dosarului

Jud.Covasna, in 24 decembrie 1989, cativa romi au atacat postul local de politie.Un grup de localnici i-au oprit, producandu-se o incaierare, din care doi romani au fost raniti.Romanii, aproximativ 200 de persoane au inconjurat casa sefului romilor, in care acestia se refugiasera, l-au prins pe locuitorul rom si l-au batut, acesta decedand ulterior ; alti 3 romi au suferit vata mări corporale grave.

Conflictul a avut ca urmare , moartea unui rom, vata măra corporala a altor 3 romi si degradarea a doua case.

Investigatiile penale au stabilit vinovatia a 11 persoane, care au fost trimise in judecata pentru infractiunile de omor, tentativa de omor si violare de domiciliu.

(Informatie preluata din Information Circular no.2, Delegation of Romania, Reuniunea Expertilor CSCE asupra minoritatilor nationale, Geneva, 1-19 iulie 1991 si Parchetul General).

ANUL 1990

TURULUNG, JUDET SATU MARE – 10/11 ianuarie 1990

La 10-11 ianuarie 1990, au fost distruse si incendiate 36 din 41 de case ale romilor. Incidentul a urmat unei dispute privind conducerea CAP-ului local , in care romii au avut opinii diferite de ceilalți locuitori(Helsinki Watch).Multimea a fost formata din mai mult de 700 de persoane, etnici romani si maghiari. Autoritatatile locale au contribuit la reparatii financiare care au facut posibila reconstructia caselor de romi distruse.Romii si-au retras plangerile pentru distrugerea caselor si bunurilor lor, astfel incat urmarirea penala a incetat. Parintii lui Varga Stefan, un baiat de 2 ani, s-au plans ca acesta a murit in incendiu. Ofiterii politiei locale au luat fragmente din casele arse pentru investigatii in data de 22 ianuarie si 6 martie. Nu s-a comunicat inca parintilor rezultatul analizei. (Informatie din septembrie 1992,Federatia Romilor).

SEICA MARE, JUDET SIBIU – 22 ianuarie 1990

In data de 22 ianuarie 1990, un grup de romi, au produs scandal public in centrul localitatii, iar doua femei din aceiasi etnie au comis o talharie.In aprilie 1990, familiilor de romi implicate in scandal, le-au fost devastate 8 apartamente dintr-un bloc locuit de romi, un imobil apartinand lui Stoica Avram a fost

incendiat.Sase romi au fost arestati si condamnati pentru ultraj contra bunelor moravuri, tulburarea liniștii publice și respectiv pentru talharie, liberati conditionat după executarea a ½ din pedepasa.

(Helsinki Watch,Procuratura Generala)

REGHIN, JUDET TARGU-MURES – 29 ianuarie 1990

Dosar nr.174/P/1990

In data de 29 ianuarie 1990, un numar mare de muncitori de la doua uzine din apropiere au distrus casele si bunurile mobile proprietate personala ale romilor. Din declaratiile persoanelor vatamate, romii, s-au consemnat urmatoarele : in data de 29 ianuarie 1990 au fost circa 100 de muncitori de la cele doua intreprinderi mentionate, care s-au organizat in echipe de 20-30 persoane, care, au incendiat 4 case si bunurile din case (proprietatea locatarilor) ; altele dintre aceste bunuri au fost distruse prin spargere, taiere, lovire, iar alte bunuri au fost insusite in stare buna de muncitori. Pe locatarii gasiti (romi) i-au batut rau, cu vatamari corporale, desi la scandalul de la berarie nu participase decat un singur rom : Biga Ion. Echipele de muncitori au batut, incendiat si distrus din ziua de 29 ianuarie ora 17 :00, pana a doua zi , 30 ianuarie ora 12 :00 sub privirile cetatenilor orasului. Organele politiei nu au fost prezente si nici nu au intervenit desi fusesera anuntati.

Doi romi au murit ca urmare a agresiunilor fizice ; unul a fost internat in spital, urmare a loviturilor primite in timpul conflictelor. Trei romi au fost arestati, iar Biga Ion , cel care provocase scandalul de la berarie, a fost condamnat pentru participarea la scandal , dar si-a amanat executarea pedepsei pe motiv de boala.

Procuratura locala Tg.Mures, a inaintat dosarul pentru cercetare la Politia orasului Reghin(dosar nr.6018/N/1990 care după un an (la data de 15 martie 1991) face un proces verbal de constatare la fata locului, in care consumneaza ca s-au deplasat la fata locului unde au constatat ca in paraul care taverseaza cele doua strazi sunt resturi de material lemnos si textil, arse parcial.Prezenti la fata locului, petentii declara ca in acel loc au fost aruncate haine, hamuri de cai, carute la care li s-au dat foc de catre mai multe persoane, in 29 ianuarie 1990.

La data de 2 noiembrie 1992, organul de Politie incheie referatul cu propunerea de : a nu se incepe urmarirea penala.Procuratura locala Tg.Mures prin rezolutia nr.31 ianuarie 1992, confirma neinceperea urmaririi penale, deoarece lipsesc elementele constitutive ale infractiunilor de violare de domiciliu, iar pentru faptele de distrugere, partile vatamate si-au retars plangerile.

(Federatia Romilor APADO)

LUNGA, JUDET COVASNA – 5 februarie 1990

Dosar nr.33/P/1990-localt.

Scurt istoric al dosarului

In orasul Targu-Secuiesc, satul Lunga,jud.Covasna, in data de 5 februarie 1990, in urma unui conflict intre comunitatea romilor si populatia majoritara maghiara, s-a declansat un conflict violent, de pe urma caruia au murit 4 romi, drept consecinta a leziunilor suferite in timpul conflictului ; s-au inregistrat pagube materiale inseminate si incendieri ale caselor romilor. Conflictul a pornit in data de 4 februarie 1990 , cand intre doua familii de romi au intervenit neintelegeri pentru care satenii au solicitat interventia organelor de politie din orasul Secuiesc. Patrula sosita la fata locului, nu a intervenit in aplanarea conflictului si a plecat fara sa ia vreo masura. In urma acestor fapte, reactia locuitorilor a fost dura:cca.150-200 de persoane s-au deplasat la locuintele romilor pe care i-au izgonit din sat prin violenta(cca.40 de romi). A doua zi, 5 februarie 1990, in cursul dupa amiezii-o parte dintre romii izgoniti, s-au intors in localitate spre a-si lua bunurile ramase la imobilele lor.In acest scop, au folosit un autovehicul pentru transport marfuri si o caruta trasa de cai.In momentul in care paraseau localitatea, in fata fostului CAP – Lunga, romii au fost intampinati de o parte a satenilor cca.200-250 de persoane, inarmati cu obiecte contondente, pari, lopeti, furci, atacand grupul de romi.In urma acestor acte de agresiune, mai multe persoane rome au fost traumatizate, dintre care 4 au murit.

Potrivit concluziilor actelor medico-legale, cauza mortii decedatilor a fost socul traumatic si hemoragic, ambele urmari ale politraumatismelor produse prin loviturii multiple cu corpuri contondente. Dupa ce romii au fost transportati la spital, furia satenilor s-a indreptat impotriva locuintelor celor internati in

spital si impotriva locuintelor romilor care plecasera cu o zi mai devreme din sat, distrugandu-le.

Au fost identificate si audiate cca.220 de persoane . La data de 9 iulie 1991 s-a luat masura arestarii preventive fata de 7 inculpati, pentru savarsirea infractiunii de omor deosebit de grav, prevazut de art.174,176,lit.b din C.P.masura revocata prin incheierea Tribunalului Covasna din data de 16 iulie 1991.

In urma continuarii urmaririi penale,in cauza, prin folosirea actelor procedurale si confruntarilor, au fost invinuite in cauza 31 de persoane si se efectueaza acte pentru calificarea participarii efective la comiterea actelor de violenta de catre 20 de persoane, invinuite pentru savarsirea infractiunii de omor deosebit de grav, prevazut de art.175,176,lit.b din C.P.

Casele distruse au fost despagubite de localnici ; victimele si au retars plangerile.Multi dintre romi au plecat din Romania.

(Helsinki Watch ; Delegatia Romaniei la CSCE, Geneva, Procuratura Generala ; Liga Pro Europa, APADO)

TARGU MURES, 19-20 martie 1990,

Dupa infruntarile violente dintre etnicii romani si maghiari din oras si din zona, la care au participat si romii din cartierele Rovinari si Valea Rece. Procuratura a investigat 31 de persoane si a dispus trimitera in judecata a 22 de inculpati romi.11 romi au fost judecati si condamnati pentru comiterea infractiunilor si contraventii la Decretul nr.153/1970.

(Helsinki Watch,Procuratura Generala)

CALNIC, JUDET ALBA – 20 iulie 1990

In data de 20 iulie 1990 doi tineri romi, au lovit cu furca si coasa, un cioban care trecea cu oile prin zona locuita de comunitatea romilor. Indignati de comportamentul agresorilor, mai multi cetateni au incercat sa-i prinda, devastandu-le locuintele.Deoarece victimă agresiunii celor doi romi si proprietarii caselor devastate nu au facut plangerea prealabila, Parchetul la 26 noiembrie 1990 a dispus neinceperea urmaririi penale.In cazul infractiunilor de

distrugere in dauna avutului privat si lovire, ancheta se declanseaza numai la introducerea plangerii prealabile a persoanelor vatamate in drepturi.

(Parchetul General)

CASINUL NOU,JUDET HARGHITA - 11 august 1990

Dosar nr.104/P/1990

In ziua de 11 august 1990, dupa ora 21 :30, romii din localitatea Casinul Nou, au fost alungati din sat si le-au fost distruse deodata cu intregul lor avut, 29 de case. Faptele au fost savarsite de localnicii maghiari organizati ad-hoc, in grup numeros, la apostul intunericului. Dosarul se afla la arhiva Parchetului, dosar in care nu se mai efectueaza nici un fel de activitati specifice in baza unui referat din 22 august 1995, intocmit de politia jud.Harghita, prin care se propune neinceperea urmaririi penale, invocand imposibilitatea identificarea faptuitorilor, motivat de impejurarea ca la actiune au participat un numar foarte mare de persoane.Procuratura Generala, prin ordonanta din 22 februarie 1991, confirma solutia de neincepere a urmaririi penale, cu indicatia reluarii cercetarilor, care sa vizeze identificarea autorilor infractiunilor. A urmat de rezolutia din 7 septembrie 1995 a procurorului Bartok Irina de la Parchetul de pe langa Tribunalul Harghita, de neincepere a urmaririi penale. O parte dintre cei alungati din Casinul Nou, s-au refugiat in localitatea vecina-Plaiesii de Sus, de unde au fost alungati prin aceleasi mijloace violente, un an mai tarziu, respectiv, in 9 iunie 1991. Dosarul se afla la politia jud.Harghita, serviciul politiei criminale, Maior Morariu.

(Federatia Romilor ;Procuratura Generala :Liga Pro Europa ; APADO)

BUCURESTI,13-15 iunie 1990

In contextul evenimentelor violente legate de "Piata Universitatii" si de venirea minerilor in Bucuresti, mai multe locuinte ale romilor in diferite cartiere ale orasului au fost perchezitionate si devastate, au fost confiscate bunuri; unele persoane au fost lovite pe strada sau la locuintele lor; o femeie a reclamat presei un viol.In marturiile depuse la Comisia Parlamentara care a anchetat cazul, unii romi au declarat ca printre cei care au atacat locuintele au vazut lucratori de politie de la sectiile politiei din cartierele respective.

(Helsinki Watch,Federatia Romilor)

CUZA VODA, JUD.CONSTANTA - iulie 1990

Corturile si carutele romilor "caldarari "aflate in tabara la marginea satului, au fost arse. Ferestrele si usile de la casele romilor au fost apoi distruse. Peste 50 de familii de romi, domiciliati in localitate din anii 50, s-au refugiat in alte localitati si au revenit la casele lor dupa 5 luni. Incidentul a fost provocat de o cearta la restaurant.Romii "rudari" si ceilalți locuitori dintre romani au fost impreuna (alertati de clopotul bisericii) impotriva romilor "caldarari ",sociotiti pentru a fi mai bogati (isi recuperasera aurul confiscat de politie in perioada postbelica). Federatia Romilor nu are informatii despre rezultatele investigatiilor penale.

HUEDIN, JUDET CLUJ - 20 august 1990

In data de 20 august 1990, dupa un incident petrecut intr-o zi de targ, intre un grup de romi si un grup de locuitori ai comunei Manastireni, o multime agresiva, aprox.100 persoane, s-au deplasat in cartierul romilor. Au fost lovite mai multe persoane pe strada, s-au spart geamuri la locuinte (Helsinki Watch a raportat preenta in multime si a politistilor). Cercetarile penale, au stabilit vinovatia a 3 persoane.Deoarece cei 3 romi s-au impacat cu agresorii,Parchetul a dispus incetarea urmaririi penale. In cazul actiunilor de lovire, retragerea plangerii sau impacarea partilor inlatura raspunderea penala.

(Helsinki Watch,Delegatia Romaniei la reuniunea CSCE de la Geneva,
Parchetul General, Romani Criss)

MIHAIL KOGALNICEANU, JUDET CONSTANTA - 9-10 octombrie 1990

Dosar penal nr.1118/1990

In data de 9-10 octombrie 1990, au ars 23 de case si distruse 5, apartinand romilor ortodocsi (deosebiti de romi musulmani din localitate).In multimea atacatoare, aparaoape 100 de persoane, au predominat localnicii aromani, numiti si "machedoni" in aceasta localitate.Violenta colectiva distractiva a fost precedata de un conflict inter-personal petrecut cu doua saptamani inainte si de o cearta intre doua familii ; romii si aromanii, in prezia conflictului.Romii au revenit in localitate dupa aproximativ 3 luni. Federatia Romilor a platit 2

avocati pentru apararea drepturilor romilor, iar casele distruse au fost reconstruite intr-un proiect al FER, parțial finanțat din contribuția Prefecturii Constanța și a unor asociații ne-guvernamentale din Germania.(Federatia Romilor).

Procurorul a trimis în judecata 10 persoane (6 adulți și 4 minori) pentru:

- Infractions de distrugere(art. 217 al.1 și 4 C.P)
- Asocierea pt.savarsirea infractions(art.323 al 2 C.P. cu aplicarea art.75 lit.c pt.majori și 99 și urmat pt.minori, precum și art.3. din D.218/ 1997.

Până la data de 20.10.1994, după 12 audieri, pentru diferite vicii de procedură : neprezentarea invitaților, a martorilor, reevaluarea pagubelor etc. dosarul penal s-a aflat pe rolul Judecătoriei Constanța. În aprilie 1995 a fost restituit spre completare de probe, Politiei Județene Constanța.

Din discuțiile purtate la Parchetul de pe lângă Judecătoria Constanța și Politia Județeană Constanța s-a conturat ideea ca locuitorii din localitatea Mihail Kolalniceanu care au participat la “evenimentul arderii”, sunt foarte puternici, pentru a reuși musamaliarea caului. În plus, una din partile vatamate, Cristea Nicolae zis Partalaghe și-a retras plangerea, nu s-a constituit parte civilă, ceea ce a trezit suspiciunea unei “întelegeri la varf ”, Cristea având cea mai bună condiție materială din comuna, și, în același timp cel care a suferit cele mai mari pagube în timpul evenimentelor.

(Federatia Romilor,Apado)

BASARABI,JUD.CONSTANTA - 9 decembrie 1990

Două locuințe aparținând romilor au fost devastate. Federatia Romilor nu are informații despre efectuarea de investigații penale în acest caz.

ANUL 1991

BOLINTIN DEAL, JUDET GIURGIU - 6/7 aprilie 1991 -

În noaptea de 6-7 aprilie 1991, în dreptul bisericii din comuna Bolintin Deal, a fost ucis prin injunghiere de către un rom, studentul Mihai Melinte. Multimea (cateva sute) au ars 22 de case și distrus alte 5, case aparținând romilor impropriu numiți “ursari”. Cel care a savarsit fapta de

injunghiere suporta o pedeapsa privativa de libertate, pentru 15 ani. Grupul de romi "ursari", aproximativ 150, au fost expulsi din sat. Autoritatile locale din Bolintin Deal, si satul invecinat Ogreeni, au presat familiile de romi sa-si vanda casele si gospodariile. Ambele grupuri de romi, traiesc in prezent la periferia Bucurestiului. In Bolintin Deal mai locuiesc in continuare, numerosi romi "vatrasi", muzicanti, zidari, prestatori de servicii. Parchetul a trimis in judecata 5 inculpati, pentru violare de domiciliu, distrugere, furt din avutul particular, victime fiind etnici romi din comuna Bolintin Deal. Instanta a condamnat pe 3 inculpati la cate un an de inchisoare, cu suspendarea executarii pedepsei, alti doi fiind in curs de judecata.

(Federatia romilor ;Procuratura Generala)

BOLINTIN VALE,JUD.GIURGIU

Dosar nr.1421/1992

Scurt istoric al dosarului

In data de 18 mai 1991, 7 case apartinand romilor au fost arse sau distruse, numai pentru ca neamurile lor provin din acelasi grup de "ursari". Nici un conflict specific nu a justificat atacul asupra caselor de romi. Politia a aparut familiile de romi, devenind tinta pentru multimea agresiva.

In urma investigatiilor, procuratura a trimis in instanta 5 vinovati. Judecatoria Bolintin Vale, a pronuntat 3 sentinte pentru infractiuni de furt din avutul particular, violare de domiciliu.

(Federatia Romilor)

OGREZENI, JUDET GIURGIU - 16/17 mai 1991

Dosar nr.2395/1993

Scurt istoric al dosarului

Incidentul s-a declansat in data de 16-17 mai 1991 dupa ce un rom a lovit cu cutitul un roman. In data de 16 mai o casa fost incendiata, iar in urmatoarea zi, 17 mai, alte 13 case din cele 16 case apartinand aceluiiasi grup de romi au fost incendiate sau distruse. Familiile de romi au fost forzate sa-si vanda casele si sa se mute in afara orasului.

-Prin rechizitoriul Parchetului de pe langa Tribunalul Giurgiu, au fost trimisi in judecata penala 13 inculpati pentru savarsirea infractiunilor de :violare de domiciliu, distrugere impotriva avutului particular, ultarj contra bunelor moravuri.

-Primul termen de judecata din dosar a fost in data de 15 decembrie 1993, cand au fost audiat 3 inculpati, care , nu au recunoscut savarsirea faptelor si care au primit sentinta de condamnare intre 6 luni si un an cu suspendare.

Au urmat alte 10 termene amanate din lipsa de procedura.In luna mai 1996, Judecatoria Bolintin Vale a solicitat Curtii Supreme de Justitie, stramutarea cauzei.Cu avizul favorabil al Ministerului Justitiei, Curtea Suprema de Justitie a hotarat stramutarea cauzei spre judecare la Judecatoria Brasov. Dosarul se afla la Judecatoria Brasov,termen in data de 30 octombrie 1996.

(Helsinki Watch,Federatia Romilor,Procuratura Generala,Apado)

ROMANESTI, JUDET DAMBOVITA - iunie 1991

Preotul local a incitat satenii impotriva unui etnic rom cu care se afla in cearta pentru proprietatea asupra unei case.Localnicii au perchezitionat casa, au scos mobilierul si bunurile din locuinta si au amenintat cu incendierea tuturor caselor de romi din sat dupa exemplul dat de localnici din satele invecinate Bolintin Deal, Bolintin Vale, Ogrezeni,Gaiseni in aceiasi perioada de timp(primavara 1991,vei caurile de mai sus). La 10 iunie,proprietarul rom s-a plans procuratorului de distrugerea masinii sale si a bunurilor personale din casa.

(Federatia Romilor,Procuratura Generala)

PLAIESII DE SUS, JUDET HARGHITA -

Sunt formate doua dosare :

-Dosar nr. 7/P/1991 care are ca obiect cercetarea faptelor de incendiere,art.217 al.1 fapte care au avut loc in data de 9 iunie 1991.

-Dosar nr.102/P/1991 si 7/1991 care priveste fapta de lovitură cauzatoare de moarte.

Scurt istoric al dosarului

In noaptea de 9-10 iunie 1991, populatia locala(maghiari) a ars 26 de case si a omorat un rom nevinovat, in varsta de 56 de ani, drept razbunare pentru injunghierea unui locanic maghiar de catre un rom. In judetul Harghita in vara lui 1991, au fost si alte violente pe scara redusa, impotriva familiilor si caselor de romi(Valea Strimba,Odarhei). Casele distruse au fost reconstruite cu sprijinul financiar al Prefecturii, al Primariei,al Bisericii Catiloce si din fondurile proprii ale familiilor de romi moarte. Ca si in cazul Casinul Nou, ambele dosare sunt evidențiate "cu autori necunoscuti". Desi sunt doua dosare distincte, cercetările in ambele dosare se desfasoara concomitent.In realitate, insa, nu se mai intreprind actiuni specifice, intrucat in cazul primului dosar, raspunderea penala se va prescrie in data de 9 iunie 1996. Dosarul este clasat in arhiva, considerandu-se ca nu mai trebuie trimis la Parchet, fiind un dosar "cu autori necunoscuti".In cazul celui de al doilea dosar, este mentionata aceiasi solutie "cu autori necunoscuti", insa pedeapsa maxima prevazuta de art.183.C.P este de 10 ani inchisoare, deci termenul de prescriptie a raspunderii penale este conform art.122 lit.c C.P de 8 ani.Fapta fiind savarsita la 9 iunie 1991, termenul de prescriptie se va implini la 9 iunie 1998, insa si in acest caz orice investigatii-daca vor fi fost incepute sunt nule. Dosarul se afla la Politia Jud.Harghita, Serviciul Politiei Criminale,Maior Morariu.

(Federatia Romilor Apado)

CARPINIS, COMUNA GAISENI - 1991

Dosar nr. 605/1992

In judetul Giurgiu, in 1991, doua case ale romilor "rudari" au fost incendiate si alte 7 au fost distruse in timpul atacului organizat de populatia locala impotriva cartierului de romi, urmare a unui incident minor intre tineri romani si romi. La originea acestui incident se afla un conflict personal mai vechi intre unul din locuitorii romani si romi.Faptulorii sunt trimisi in judecata la Judecatoria Bolintin Vale, in dosarul cazului de la Gaiseni, Parchetul a dispus

trimiterea in judecata a 18 inculpati, pentru infractiunile de distrugere prin incendiere, violare de domiciliu, ultraj contra lnsitii publice.

(Procuratura Generala,APADO)

VALENII LAPUSULUI , COMUNA COROIENI, JUD.MARAMURES –
13 august 1991

Dosar nr. 146/1991

La 13 august 1991 , peste 18 case au fost distruse , majoritatea prin incendiere. Un rom a violat o femeie gravida. Rudele apropiate si alti locnici din doua sate invecinate au atacat casele romilor , (asezati in localitate de la inceputul secolului XX), aparent in cautarea infractorului (aflat la a doua infractiune de viol). Infractorul a fost ulterior arestat si condamnat la inchisoare pe timp de 12 ani. Romii au revenit in localitate dupa aproximativ 3 luni , situatia reizdentei lor s-a clarificat dupa un an de conflict. 10 case au fost reconstruite de Federatia Romilor , cu fonduri primite din donatii din Norvegia , Germania , Franta.

Investigatiile penale privind distrugerea caselor romilor s-au finaliat prin trimiterea in judecata 9 invinuti. Procesul a inceput la 16 Februarie 1993. In dosarul de la Judecatoria Baia Mare s-au acordat 6 termene , pentru neprezentarea invinuitilor , a martorilor. Pe 15 februarie 1996 s-a dat sentinta in dosarul penal, cei 9 invinuti au fost condamnati conform art.217 cd.pen., la cate 6 luni inchisoare, cu suspendarea executiei pedepsei. Se judeca in continuare, separat, dosarul civil al cauzei, privind despagubirea pagubelor produse prin distrugere.

GURA VAI, JUDET BACAU - 1991

In vara anului 1991, dupa inundatiile raului Totrus, care au afectat deopotriva casele romilor si ale celorlalți locnici, acestia au refuzat sa accepte atat stramutarea romilor intr-o alta zona a intra-vilanului, cat si ramanerea pe vechiul loc in apropierea raului, cerand expulzarea celor aproape 700-800 romi.O posibila violenta de proportii a fost evitata prin cooperarea dintre autoritatatile locale cu un reprezentant al organiatiiei judetene a romilor(Federatia Romilor).

ROSIA, JUET SIBIU - 1991

In vara anului 1991, un roman a omorat un rom. Unii romi au amenintat cu represalii, dar au renuntat dupa intereventia unui reprezentant al Asociatiei Romilor de la Sibiu.

(Federatia Romilor)

ANUL 1992

BANLOC,JUD.TIMIS - 4-5 iunie 1992

Dosar nr. 321/1993

In noaptea de 4-5 iunie 1992, la balul organizat cu ocazia sarbatorii Rugii, un grup de romi si unul de romani, au provocat scandal public, s-au insultat si lovit reciproc, tulburand grav linistea publica. Pentru vataamari aduse romilor si tulburarea linistii publice, prin sentinta penala nr.260/23 noiembrie 1993 a Judecatoriei Deta(Dosar nr. 321/1993) au fost condamnati 5 inculpati.

(Parchetul General)

MUNICIPIUL BUCURESTI – 1 iunie 1992

Dosar nr. 5100/1995

In cartierul Rahova, la 1 iunie 1992, un subofiter militar a fost ranit in timpul unei dispute cu doi vecini romi. Drept razbunare, camarazii lui, un pluton al Politiei Militare, au iesit din cazarma la 3 iunie, in tinuta de lupta, au atacant comercianti romi din zona pielei si au batut toti trecatorii cu pielea inchisa la culoare, identificati ca "tigani". 4 romi raniti s-au plans politiei si procurorului. Cazul este investigat de Procuratura Militara a Municipiului Bucuresti. Federatia Romilor nu are informatii despre stadiul investigatiilor.

CURTUISENI, JUDET BIHOR - 28 august 1992

Pe 28 august 1992, la bufetul din comuna, un rom l-a batut pe un consorean roman. Seara la Caminul Cultural, intre familiile celor doi, s-a produs o incaierare in urma careia unul dintre participanti etnic rom a suferit leziuni grave din cauza carora a decedat la spital. Initial, la 30 august 1992, Parchetul a

dispus arestarea a 4 inculpati romani pentru infractiunea de omor, pe care la 3 februarie 1993, i-a pus in libertate, dispunand scoaterea lor de sub urmarirea penala, fapta fiind comisa in legitima aparare.

(Parchetul General)

TARGU NEAMT, JUDET NEAMT -30 august 1992

La 30 august 1992, deoarece organele competente nu au luat nici o masura, un grup de locuitori au dislocat si devastat pravaliile comerciantilor romi, dorind alungarea lor din zona pielei centrale. Reprezentanti ai Partidei Romilor au mediat conflictul, negociind revenirea romilor la pravaliile lor. Parchetul a dispus la 3 martie 1993, neinceperea urmaririi penale, in cauza neexistand nici un prejudiciu.

(Parchetul General)

APA, JUDET SATU MARE - 30 august 1992

Dosar nr. 207/1992

In 30 august 1992, un incident intr-un bar privat a fost urmat de adunarea mai multor locuitori ai satului care s-au indreptat spre grupul satelor de romi aflat in mijlocul localitatii (majoritatea romilor locuiesc intr-un cartier aflat la periferie).

O infruntare fizica a avut loc intre familiile de romi si grupul celorlalți locnici. Violenta distructiva a fost stopata de interventia politistului de la postul local. Romii implicați în incident au fost arestați imediat. Unii dintre ei au fost eliberați a doua zi, alții au fost reținuți pentru ancheta mai mult timp. Procuratura Județeană Satu Mare a dispus trimiterea în judecata a 7 romi în aceasta cauză și s-a pronuntat în noiembrie 1993, condamnând 6 inculpați, cu suspendarea executării pedepsei, pentru fapte de ultraj, lovitură corporală (Dosar nr. 207/1992). Un rom a fost internat într-un spital de boli psihice.

(Raport APADOR-Comitetul Helsinki,Romania ;Procuratura Judeteana Satu Mare)

PETROSANI, JUDET HUNEDOARA 8 noiembrie 1992

Dosar nr. 742/1996

In seara zilei de 18 noiembrie 1992, doua grupuri rivale de romi, s-au incaierat in fata unui restaurant, tulburand linistea publica a locuitorilor. Mai multe persoane angajate in conflict-romii-au suferit vatajari corporale pentru vindecarea carora au fost necesare ingrijiri medicale timp de 25-120 de zile. In aceleasi imprejurari, a fost distrus autoturismul apartinand lui Birta Daniel-rom. Prin sentinta penala nr.1507/26 septembrie 1996 a Judecatoriei Tg.CARBUNESTI(742/1996) au fost condamnati 8 inculpati.

(Parchetul General)

COMANESTI, JUDET BACAU - 22-23 noiembrie 1992

Dosar nr.651/1992

In data de 22-23 noiembrie 1992, trei romi aflati sub influenta bauturilor alcoolice, au provocat un scandal cu consumatorii aflati in restaurant. Scandalul, a fost urmat de incercarea unui grup de tineri de a ataca locuinta respectivilor romi aflata la o distanta de 2-3 km de restaurant. Tinerii au renuntat la aceasta actiune. La cateva ore de la incident,catre miezul noptii, o patrula a politiei a patrunsi in domiciliul familiei de romi. In altercatie, politia a folosit armele de foc. Doi romi,frati, au fost impuscati, iar fatal lor a fost ranit. Procuratura militara a judetului Bacau , care a anchetat cazul, prin rezolutia nr. 651/1992 din 26 ianuarie 1993 a dispus neinceperea urmaririi penale, pe motiv ca politistii au fost in legitima aparare. Dupa informatiile Federatiei Romilor, dosarul este verificat in prezent la Parchetul General.

ANUL 1993

CARPINIS, JUDET TIMIS - 17 martie 1993

Dosar nr.9532/1993

In data de 17 martie 1993, intr-un inceput de conflict a carui violenta a fost stopata de interventia politiei, mai multi locuitori ai comunei au degradat 5-6 case apartinand romilor. La 9 iunie 1993, Parchetul a dispus trimiterea in judecata a unui nr. de 23 de inculpati, pentru infractiunile de ultraj contra bunelor moravuri si tulburarea linistii publice, distrugere si lovire. Prin sentinta

penala nr.2127/16 iunie 1995, a Judecatoriei Timisoara, au fost condamnati 23 de inculpati.

(Parchetul General)

HATEG,JUDET HUNEDOARA -22 martie 1993

Dosar nr. 93/1994

In data de 22 martie 1993 , in parcul orasului a avut loc un conflict intre doua grupuri de romi ; unul dintre participanti a decedat la spital datorita unui infarct miocardic.Parchetul a dispus trimiterea in judecata a unui numar de 5 inculpati , pentru infractiunile de ultraj , tulburarea linistii publice, distrugere.Prin sentinta penala nr. 608 din 7 martie 1994 a judecatoriei Alba Iulia , au fost condamnati 6 inculpati.

(Parchetul General)

HADARENI , JUDET MURES - 20-21 septembrie 1993

Dosar nr. 2/P/1995

La 20-21 septembrie 1993, in urma unui conflict inter-personal in cursul caruia un rom a injunghiat mortal un roman , multimea a omorat prin linsare doi romi ; iar un al 3 lea a ars in locuinta incendiata unde se refugiasera romii.La cateva ore de la incident multimea a incendiat 14 case si a devastat alte 13 . Romii au fugit din localitate revinind treptat in sat dupa zile sau saptamani. Investigatiile sunt in curs de desfasurare . Pe baza declaratiilor avocatilor romiilor , au fost 15 persoane identificate ca posibil faptuitor al infractiunilor de omor deosebit de grav si distrugere prin incedierea locuintelor .

Guvernul Romaniei a alocat 250 de milioane de lei pentru reconstruirea caselor distruse. Federatia Romilor a platit lucrari de reparatii si a inceput reconstruirea unei case .

ANUL 1994

STOLNICENI , JUDET VASLUI - 18 ianuarie 1994

Dosar nr 3544/1994

La 18 ianuarie trei locuinte ale romilor au fost incendiate in urma unei altercatii dintre 3 romi si un roman . Violenta nu s-a extins datorita interventiei politistului local . In seara de 18 ianuarie 1994 , mai multi tineri din satul Stolniceni Prajescu, s-au hotarat sa mearga la locuintele romilor cu care avusesera un conflict in ziua precedenta , pentru a ii gasi si a ii bate . De la bufetul din localitate un numar de 10 persoane au plecat spre casele romilor , au distrus si au degradat ferestrele , usile , gardurile si instalatiile electrice a patru locuinte . Prin sentinta penala nr.84 din 18 ianuarie 1996 a Judecatoriei Pascani au fost condamnati 10 inculpati.

(Parchetul General)

RACAUTI, JUDET BACAU - 25 ianuarie 1994

O informatie din 25 ianuarie 1994 anunta o stare conflictuala intre romi si ceilalți locnici care refuza ca romii sa ingroape mortii in cimitirul local.Possiblelul conflict a fost aplanat de interventia organelor locale.

(Federatia Romilor)

30 DECEMBRIE , SECTORUL AGRICOL ILFOV - 27 februarie 1994

O cearta intre tineri romani si romi in seara zilei de 27 februarie 1994 , la discoteca din localitate , a degenerat intr-un conflict intre o familie de romani si tiganii din aceasta localitate . Acestia s-au amenintat reciproc cu incendierea caselor. Fortele politiei si ale trupelor de jandarmi au fost dislocate in jurul cartierului romilor , timp de doua saptamani , pentru a preveni escaladarea conflictului.O intalnire de reconciliere a partilor a avut in ziua de 5 martie in prezenta primarului comunei , a comandantului politiei locale si a reprezentantilor asociatiilor romilor din Bucuresti.

(Federatia Romilor)

ROATA , JUDET GIURGIU -

Ziarul Eventimentul zilei anunta un posibil conflict in acest sat unde localnicii ameninta cu un nou Hadaren , dupa omorarea unui roman de catre un rom. Conflictul a fost prevenit.

(Federatia Romilor)

MATASARU SI MOGOSANI , JUDET DAMBOVITA - aprilie –mai 1994

In luna aprilie –mai 1994 primarii din localitatile mentionate avertizeaza prefectura judetului si Guvernul asupra pericolului izbucnirii unor conflicte inter-ethnice intre romii caldarari domiciliati in aceste comune si ceilalți locuitori. Motivul tensiunilor: animalele romilor care pasc pe campurile cultivate de sateni.O echipa formata din lucratori de politie si reprezentanti ai Asociatiei Comunitatea Etniei Romilor a participat la intalnire de mediere a tensiunilor.

(Federatia Romilor , Comunitatea Etniei Romilor)

RACSA, COMUNA SATU NOU, JUDET SATU MARE - 29 mai 1994

Dosar nr. 5962/1994

In seara zilei de duminica, 29 mai 1994, au fost arse 10 case aparținând romilor. In ziua de 27 mai 1994 a fost gasit cadavrul unui cioban în varsta de 69 de ani : Toma Craciun . In ziua urmatoare , 27 mai , politia a identificat si arestat ca suspecti de omor ai ciobanului pe Adrian Marin , 19 ani si Marin Meei , 20 de ani , ambii romi.S-a stabilit ca motivul omorului l-a constituit furtul a 66 de oi aflate in proprietatea victimei cu scopul comercializarii lor . In ziua inmormantarii victimei un numar de sateni au hotarat sa incendieze casele romilor .Prin rechizitorul parchetului de pe langa Judecatoria Satu Mare din 30 . 06 . 1994 , s-a dispus trimiterea in judecata a 38 de inculpati pentru urmatoarele motive : distrugere in dauna a avutului privat , ultraj contra bunurilor moravuri, furt calificat in dauna avutului privat . Prin sentinta penala nr.2127 din 16 iunie 1995 a Judecatoriei din Timisoara , au fost condamnati 37 de inculpati.

ANUL 1995

BACU, JUDET GIURGIU – 7/ 8 ianuarie 1995

Dosar nr. 1623/1995 si Dosar nr. 1264/1995

Dosarul nr.1623/1995-tentativa de omor art.20, raportat la art. 174 si art. 176,lit.b.C.P

La inceputul anului 1995,intre doua familii de romi, a izbucnit un conflict pe care intentionau sa-l rezolve prin forta, motiv pentru care erau grupati in locuinta lui Tutui Constantin zis Bica. In seara zilei de 7 spre 8 ianuarie 1995, in jurul orelor 2 :30, Jean Dragomir a trecut pe langa romii grupati in jurul unui foc, stropindu-i. Dupa un schimb de replici, la adresa conduitei de conducator auto, s-a trecut la altercatii in urma carora Jean Dragomir a tras doua focuri cu o arma de vanatoare in grupul de romi, ranind-o e Savu Maria de 62 de ani si Miclescu Marinache de 19 ani. Preocupati de starea sanatatii celor 2 raniti, romii au reusit sa aplaneze conflictul,transportandu-i pe cei raniti la Spitalul de Urgenta Bucuresti cu masina lui Jean Dragomir.In aceiasi noapte, s-au prezentat la IGP, unde au predatarma si autoturismul ARO, aratand in ce imprejurari au intrat in posesia lor.Jean Dragomir a fost trimis in judecata pentru savarsirea infractiunii de tentativa de omor.

Dosar nr. 1264/1995

Prin rechizitoriu din data de 6.06.1995, legat de evenimentele din data de 7-8 ianuarie 1995, s-au stabilit 4 parti vatamate in drepturile lor, 20 de invinuti pentru :violare de domiciliu, distrugere prin incendiere,ulraj contra bunelor moravuri si tulburarea linistii publice si 11 inculpati pentru distrugere prin incendiere, toti scosi de sub urmarirea penala.Incheierea :au fost condamnati Ungureanu Aurel si Dinu Mariana, la inchisoare pe un an cu suspendarea pedepsei, pentru furt calificat in dauna avutului obstesc.

(Romani Criss)

NASAUD, JUDET BISTRITA NASAUD - 30 august 1995

Dosar nr. 132/1995

La data de 30 august 1995, un grup de locuitori ai Municipiului Nasaud, s-au deplasat in cartierul locuit de romi, a provocat scandal si a distrus locuinta lui Remures Esteră. Prin sentinta penala nr.441/1 iulie 1996, Judecatoria Nasaud, au fost condamnati 10 inculpati.

BARBULESTI, JUDET ILFOV - 19-20 octombrie 1995

Dosar nr. 2853/1996

Scurt istoric

In noaptea de 19-20 octombrie 1995, mai multe persoane au patruns fara drept in locuintele a 3 familii de romi,cu care se aflau in dusmanie,distrugandu-le.Prin sentinta penala nr.252 din 30 aprilie 1996, a Judecatoriei Urziceni,au fost condamnati 8 inculpati.

ANUL 1996

ADAMUS, JUDET MURES - 1996

Tentativa de omor,Tribunalul Tg.Mures,dispune condamnarea unui rom, pentru infractiunea de tentativa de omor.

(Apado)

COLTAU, JUDET MARAMURES - 8 iunie 1996

In noaptea zilei de 8 iunie 1996 , in jurul orelor 22,o echipa a corpului de gardieni publici din Municipiul Baia Mare,au facut uz de arma si au ranit grav, prin impuscare, pe Remives Alexandru 30 ani, Remives Zoltan 32 ani si Craitor Nelu 17 ani, de etnie romana. Politia locala a anchetat cazul. Parchetul de pe langa Tribunalul Maramures,dispune trimiterea in judecata a 4 inculpati, pentru infractiunile de tentativa de omor si vatamare corporala grava. Procurorul a decis legitima aparare.

MAGURELE, BUCURESTI SECTOR 5 - 12-14 iunie 1996

Urmare a incidentelor dintre romi si romani,din data de 12-14 iunie 1996,din cartierul Curtea de Arges, sect.5, Bucuresti, 5 case cu anexele lor au fost distruse si o alta incendiata.

In data de 16 iunie 1996, s-a incheiat o intelegerere intre romi si romani, prin care partile isi iau angajamentul raspunderii in fata legii, in cazul nerespectarii drepturilor legitime.In data de 12 iunie 1996, in barul din cartierul Curtea de Arges, romii Nicole Cezar si Mara Nicolae, au degenerat intr-o altercatie, din care a profitat patronul barului ,care, pe fondul unor incidente mai vechi petrecute in cartier, fata de care politia locala nu a luat atitudine, a incitat locuitorii alimentandu-i cu bauturi alcoolice, la izgonirea romilor din

zona.Romii s-au vazut in situatia de a se autoapara, s-au inarmat cu furci si topoare aflate la indemana.Nu s-au inregistrat victime omenesti. Au fost ridicate 5 persoane rome :3 femei si 2 minori, unul fiind surdo mut. La ora 13 cei 5 au fost eliberati. In drum spre casa, au putut vedea pregatirile in vederea atacului din aceiasi seara. In jurul orelor 23 :30, grupul de atacatori in prezena unui grup de politisiti au inceput devastarea locuintelor romilor.(Politia Capitalei,Romani Criss)

SACELE, JUDET BRASOV - 1996

Parchetul Militar Brasov, dispune trimitera in judecata a unui inculpat rom, pentru infractiunea de vatamare corporala grava.

(Apado)

ANUL 1997

Informatiile au fost redactate pe baza urmatoarelor surse de informatii :

- ✓ Information circular nr.2, Delegation of Romania, Csce Meeting of Experts on National Minorities, Geneva, 1-19 iulie 1991
- ✓ Helsinki Watch Report: destroying ethnic identity; the persecution of gypsies in Romania, New York, September 1991
- ✓ Procuratura Generala a Romaniei, Scrisoare adresata Federatiei Etnice a Romilor din Romania nr. 566/C /3766 /1992, 12 noiembrie 1992
- ✓ Nicolae Gheorghe, Prosecuting and preventing vilences and intolerance against roma-gypsies in the CSCE countries ; the case of Roma in Romania, draft report prepared for the CSCE seminar on human dimension of tolerance, Warsaw, November 16-20 1992
- ✓ Apador Comitetul Helsinki, raport asupra evenimentelor din localitatea APA, jud. Satu Mare, ianuarie 1994
- ✓ Liga Pro Europa, Scrisoare catre Federatia Romilor din Romania (evenimentele din judetul Harghita si Lunga, Covasna) 26 ianuarie 1994
- ✓ Procuratura generala a Romaniei, scrisoare adresata la cererea Romani Criss, nr. 496 /1997, din 24 ianuarie 1997
- ✓ Raspunsul APADO Brasov din data de 19 noiembrie 1996, adresata Romani Criss
- ✓ Rapoarte membri Romani Criss